

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A nyomozó közeg technikai segédeszközei.

*Irta: Dr. Weinlich, a H. Gross-féle Archiv.-ból magyarra
átdolgozta * * **

Talán nem szorul külön magyarázatra, hogy mily nehéz látottakat szavakkal helyesen leírni s hogy mily bajos egy leírást helyesen megérteni és azt helyesen is felfogni. Sokkal egyszerűbb a dolog, ha a látottakat ábrákkal világítjuk meg.

A rajz, vagyis az ábrázolás elve tehát a közbiztonsági szolgálatban is találjon minél gyakoribb alkalmazást, mert kivált a közbiztonsági közegnek kell a látottakat gyorsan és helyesen felfogni és észleleteit másokkal megértetnie, azaz mások szeméi elé varázsolni azt, amit ő a helyszínen vagy tanúk kikérdezésekor látott és tapasztalt.

Kivánatosnak találom, hogy a csendőr mindazon esetekben, melyekben a helyzet vagy a helyiség, az ügy megértésére befolyással vagy fontossággal lehet, a helyszínen látottakat úgy a maga számára, mint azok részére, kiknek a látottakról tudomással kell birtokuk, ábrázolja, azaz grafikai eszközökkel rögzítse.

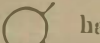

Ha csendőreink egyszer ily irányban kellő szakszerű oktatásban részesülnek, úgy majd követelhetünk tőlük ily szakszerű munkákat is. De addig a kevésbé ügyes és gyakorlott csendőrnek könnyítésekre, segédeszközökre lesz szüksége, hogy mindazt a mit látott s a mi lerajzolásra vagy ábrázolásra alkalmas, ily értelemben tényleg megrögzíthesse, részben, hogy ez által megkönnyítse saját magának az ügy megértését, részben pedig, hogy az általa látottakat másokkal (tanúk, terhelt, bíróság, hatóság) minél világosabban közölhesse.

Csak azon módszerekkel akarok foglalkozni, melyek a gyakorlatban használhatóknak bizonyultak s melyek rendes, mindennapos eseteknél alkalmazhatók.

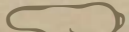
Mindenekelőtt barátkozzunk meg azon gondolattal, hogy a rajz, a kép, legyen az bármily egyszerű és igénytelen, szemléltetőbben s biztosabban magyaráz, mint az írás. Ennek folytán szokjunk ahhoz, hogy az íron mindig nálunk legyen és mibelyt kikérdezéseknél vagy egyéb alkalmakkor, valaminek lerajzolására alkalom kínálkozik, ezt — bármily egyszerű módon — kíséreljük meg.

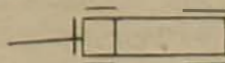
Rajzolótehetséggel meg nem áldott egyének számára egyezményes jelféleket javasolnék, melyek általában hasonlítanak azon jelekhez, melyeket a térképrajzolásnál használni szoktunk.

Csak példákat hozok fel, a módszer természetesen kibővíthető lenne!

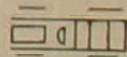
Emberi alakok madártávlatból a következő módon rajzolhatók le: egy kis kör és melléje rajzolt két kis vonás által, melyek a lábakat s ezek által azon irányt jelölik meg, melyben az illető egyén állott: ha még azt is kifejezésre akarjuk juttatni, hogy az ábrázolt egyén másfelé nézett, úgy a test körvonalába berajzolhatjuk a fej körvonalát is és ezen az orr megjelölése által azon irányt is jelezhetjük, melybe az illető egyén nézett:

Ha netalán szükségesnek mutatkoznék a karok tartását is jelezni, úgy ezt kis vonások alkalmazása által

könnyen megtehetjük: állatok, pl. lovak fentről nézve így volnának ábrázolandók: járművek rajzolása magától adódik:

terhekocsi

automobil

Emberi alakok állva, vázlatként így rajzolhatók: egy a testet megjelölő vonás, fent egy kis korrel, ez jelzi a fejet, a végtagokat oldalvonásokkal jelezhetjük, a helyzet (álló, ülő, guggoló, térdeplő) a testvonás megfelelő törése által könnyen kifejezésre juttatható:

Ez persze furcsának tetszik; a térképek egyezményes

jelei, a merev fécslák, vagy például a kis gőzhajó a füstölő kéménnyel szintén csak a gyer-

Első magyar vill. erőberend. hangszergyár **STOWASSER JÁNOS** osas árt. és kivált udvart szállító a cs. kir. k. k. hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerek-szállítója. **Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.** Ocska és a szabaddalmazott Rákóczi tóragató feltalálója. **Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvós hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az ő készített hangszerek javítása oleón eszközölkötnék. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. Magyarországon legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára. 6**

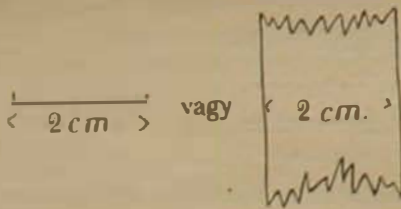
mekek rajzfüzetébe való, mi azonban nem veszi el tőlük a jellegzetességet s az alkalmazás általánossága megszabadítja őket a nevettségességtől.

Egy rablási esetről az érdekeltek ellentmondó, érthetetlen kijelentéseket tettek. Egyelőre csak az volt megállapítható, hogy a káros, — egy dajka, — egy gyermekocsit télt maga előtt s hogy a tettes a kocsit által a földre löketett.

A nyomozó közeg az alábbi rajzzal azonnal megértette az érdekeltekkel a kérdést, mire azok megmagyarázták, hogy tettes elállta a dajka útját s a kocsin keresztül a dajka nyakláncához nyúlt, a leány erre a kocsit hamar előrelökte s így a tettes elesett.

E helyt tanácsolnám, hogy a kikérdezéseknél készülő jegyzetekben, ha oly méretekről van szó, melyek még a papír keretébe esnek, a méreteket ne csak számokkal jegyezzük fel, hanem azokat rajzoljuk mindjárt a kéznél levő mérték alapján a papírra. Nincs mindenkinek jó szemmértéke s így ezen lerajzolás sokszor a tanut arra fogja bírni, hogy bemondását helyesbítse. Például: a deszka 2 cm. vastag volt.

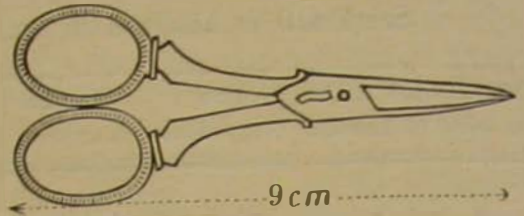

Vagy azt mondja a tanu: a dorong, melylyel N. N. megütött, 10 cm. vastag volt. Lemérjük s lerajzoljuk a mértéket. Ezt látva azt mondja a tanu: «Nos, ilyen vastag nem volt, körülbelül ily vastag lehetett, mint a hogyan most mutatom.» Utána mérünk s azt találjuk, hogy a dorong 6 cm. vastag volt, erre jegyzetünket megfelelően helyesbítjük.

Oly mértékek, melyek a jegyzetek készítésére használt papírnál nagyobbak, egy fonál, zsinor vagy papírosszelet alakjában az ügydarabhoz csatolhatók.

Egy igen czélszerű s nagyon egyszerű módszer, apró tárgyak pontos lerajzolására abban áll, hogy a kérdéses tárgyat, például: kulcsot, ollót, késeket, köveket, forgópisztolyokat stb., a papírra fektetjük s egy hegyes ironnal végigmegyünk a tárgy körvonalain. Az iron hegyét

tartsuk ferdén befelé, nehogy a nagyítás lényeges legyen. A körvonalon belül eső részleteket azután szabad kézzel is könnyen lerajzolhatjuk.

Ha a fenti s melletti rajzra — melyek méreteit nem lehet kifogásolni — egy pillantást vetünk, úgy azonnal megértjük a dolgot.

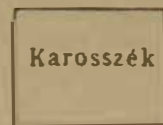
Ezen módszert nemcsak akkor használhatjuk előnyösen, ha a tárgyat bármily okból nem akarjuk vagy nem tudjuk a darabhoz csatolni, hanem pótnyomozásoknál is, melyeknél az eredeti tárgyat nem kell a hatóságtól stb. elkérni, hanem az irattárban fekvő rajzot elővehetjük.

Kezek például, melyeknek nagysága, kicsinysege vagy különleges alakja az ügyre befolyással lehet, de cipőtálpak s ezer hasonló tárgyak is hitelesen rajzolhatók le ezen módszerrel.

Ezen rajzokat bárki segítséggel nélkül megcsinálhatja. Ha nehezebb, komplikáltabb rajzokról van szó, úgy melegen ajánlhatom a Csendőrségi Lapok folyó évi 20-ik számában megjelent «A milliméter-papír felhasználása bűnügyi vázlatok szerkesztéséhez» című cikkben ajánlott módszert.

Szobák alaprajzainál — ha csak egy szobáról van szó — felesleges a falak vastagságát is felvenni.

Butorokat az alaprajzban lebetőleg természetes alakjuk szerint rajzoljuk le. Tehát egy karosszékot ne így

hanem

— Sohasem

tudhatjuk, hogy mikor vebetjük ennek hasznát.

Ha komplikáltabb s több, egymással összefüggésben levő helyiségek lerajzolásáról van szó, úgy czélszerű, ha a háztulajdonostól vagy annak meghatalmazottjától elkérjük a ház tervét. Azt összehasonlítjuk a tényleges körülményekkel, hogy biztosak legyünk arról, miszerint a jelenlegi helyzetnek megfelel-e s a tervből a szükséges részt azután másoló papíros segítségével lemásoljuk.

Az így készült másolat azután tetszésszerűen lerajzolások, jegyzetek és magyarázatok által kibővíthető és érthetőbbé tehető. Mércéről s a világtájak megjelöléséről ne feledkezzünk meg!

A természet után való perspektivikus rajzokkal akkor se vesződünk, ha kellő tehetséggel rendelkezünk. Ily

A legjobb órák,

47

legszolidabb ékmzerek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

Órásművelő Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

rajzok — még akkor is, ha gyakorlott kéz készítette őket — mindég azt a benyomást keltik, mintha a rajz inkább szépség, mint tárgyilagosság után törekedne, kiváltképen, mert ily rajzoknál a méretek nem pontosak, az alaprajzoknál és felülnézeteknél pedig a méretek pontosságához szó sem férhet.

Ha a szemlélő előtt fekvő terep ábrázolása szükséges, a természet után való perspektivikus rajzok helyett a fényképezéshez kell nyúlnunk.

Rövidesen erről is legyen szó. A mai csendőrtől vagy legalább az altisztól egyenesen megkövetelendő volna, hogy a fényképezéshez legalább annyit értsen mint a legszerényebb műkedvelő. Ezt mai napság keresztülvinni nem nehéz, mert a mi céljainknak az olcsó gépek is megfelelnek s az egyszerű fényképezés nem is művészet.

Miután nem igen fog előfordulni, hogy mozgó tárgyról pillanatfelvételeket készítsünk, úgy az olcsóbb lencsék azon hátrányát, hogy nem eléggé fényerősek, azzal egyensúlyozhatjuk, hogy az időfelvételt valamivel hosszabbra nyújtjuk. A lencse fényerejétől függ a gép ára. Erős napfényben pedig a legolcsóbb modern gépek rendes pillanatfelvételeknél épen oly jól dolgoznak, mint a legdrágábbak.

Tekintettel arra, hogy mint fent említettem, inkább időfelvételekre van szükségünk s hogy egy közönséges faállvány (statív) burczolása bajos, egy teleszkop vagy kényelmes botállvány beszerzése pedig sok pénzbe kerül, a legcélszerűbb, hogy ha a helyszínen padokból, székekből stb. rögtönözünk állványokat s a gépet azokra állítjuk.

Csak 9×9, vagy 9×12-ös gép jöjjön tekintetbe, nagyobb gépek czipelése igen terhes lenne.

Azt a kérdést, hogy üveglemezes, vagy filmtekerceses gépet használjunk-e, a filmtekerceses gép javára dönteném el. Azon lehetőség, hogy sötétkamra nélkül válthatjuk a lemezeket, legalább is ér annyit, mint a film törhetlensége s könnyüése, mibez még hozzájön azon előny, hogy — ha másolat készítésére időnk vagy alkalmunk nincsen — magát a felvételt, tehát a negatívot veszély nélkül az aktákhoz csatolhatjuk, mert az egy vékony, törhetetlen lapocska.

Az előhívást és a kopirozást mindég magunk csináljuk. Ez gyorsabb, biztosabb, olcsóbb; csak az, a ki a felvételt készítette tudja, hogy meddig tartott a bevilágítás s hogy ennek folytán milyen előhívót használjon; végül az előhívás s kopirozás nagy élvezetet is nyújt.

A fényképezéshez szükséges kémiai szerek oly veszélytelenek és ártatlanok, hogy azokkal — ha a sötétkamrában végzendőket estére balasztjuk — minden szobában, minden asztalon dolgozhatunk. Sötétkamrának este úgyszólván minden hely alkalmas. A csekély külső világítást az ablaktáblák és redőnyök becsukása által könnyen távol tarthatjuk. Jó előhívók és rögzítők mun-

kája oly gyors, hogy a sötétkamrában úgyszólván csak percekig van dolgunk. Az ezt követő munkákat napi teendőink mellett végezhetjük. Egy délben készített felvétel — ha a sötétkamrában végzendő teendőket estére balasztjuk — másnap d. e. 8—9 óra tájban kész és bárhová elküldhető. Ha a sötétkamrában nappal is dolgozhatunk, úgy természetes, hogy a képek sokkal előbb készülhetnek el.

Azt vélem, hogy egy intelligens, az esetet ismerő altiszt, a mi céljainkra jobb fényképeket fog készíthetni mint bármely hivatásos fényképész, mert az altiszt a fényképezés terén szerzett tapasztalataiból is tudja, hogy mit követelhetünk egy fényképtől, a szóbanforgó eset legfontosabb részét pedig ő ki tudja hámozni a sok felesleges aprólékos részletből.

*

Legyen szabad gyermekgyilkossági esetek kiderítésénél használható még egy segédeszközt telemlítenem.

Egy gyermekgyilkosság tettése utáni nyomozásoknál a gyanúsított nő — kinek gyermekét a ház levezető csatornájában találták meg — igen gyakran azzal védekezik, hogy nem tudván, miszerint közvetlenül szülés előtt áll, székelési ingert érzett s az árnyékszékre ment, hol egy nagyobb test ment el tőle. Ezen test, — a nélkül, hogy ő az árnyékszék zárófödélét nyitó emeltyűhöz nyult volna, vagy a testét a nyíláson keresztül nyomta volna, — a csatornába esett. A zárófödél tehát a gyermek testének súlyánál fogva, magától nyitódott ki.

Feltételezve, hogy a köldökzsinór elszakadt, ezen védekezés orvosi szempontból nem is utasítható egyszerűen vissza.

A tölséralaku csészét fent egy kerek födél zárja, mely az ülődeszkan levő emeltyű megbuzása által kinyitható, mikor is a vizöblítés is működésbe lép.

Hogy a gyanúsított védekezését megvizsgálhassuk, először az alsó csészényílás átmérőjét kell körzővel megmérnünk és a lehető legnagyobb gyermekfej méreteivel összehasonlítani. Erre vonatkozólag rendszeren megállja a védekezés a helyét, mert az alsó csészényílás 11—12 cm. szokott lenni, elég nagy tehát ahhoz, hogy a gyermek fejét s ezzel a testét is leessen engedje. Most a gyermek testét s annak magatartását a csészében kell utánoznunk. E célra szolgál egy ólomlapból összekalapácsolt s lent zárt 1900 gramm súlyu henger. (A súly megfelel a legkisebb gyermek súlyának.) A pontos gyermek súly után adott esetben a hengerbe rakható súlyok által előállítható.

A hengert, mely egy zsinóron lóg most már a zárófödélre állítjuk.

Előfordul, hogy a zárófödél a hunger súlya folytán kinyílik s hogy a henger leessen. Ezzel azután gyanúsított védekezését el kell fogadnunk. Rendszeren azonban

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

nem nyílik ki, legfeljebb megmozdul a fődél; s rendszeresen akkor sem nyílik ki, hogy ba a bengert a fődélre ejljük. Ezzel azután a védekezés is elfogadhatatlanná vált.

Az eddig elmondottaknak csak az a céljuk, hogy a tiszta igazság kiderítését megkönnyítsék s azt azon célból meggyorsítsák, hogy egyrészt a tettest lehetőleg gyorsan és biztos alapon juttassuk bírái elé, másrészt pedig — s ezt tartom hivatásunk előkelőbb feladatának — hogy egy csupán gyannba fogott egyén ártatbuiságát minél előbb napvilágra hozzuk.

A mi késik, nem mulik.

Irta: H. Gy.

Egyik-másik előbbi közleményemben említést tettem már az én öreg őrmesteremről, a ki egyes bűntényeket úgy a saját — mondhatnám — detektív módszerével derített ki. Nem csapott nagy zajt, nem esett kétségbe az első sikertelenségen, nem tulajdonított nagy fontosságot magának a kész eredménynek sem, hanem befejezett munka után rendszerint megjegyezte: ez «szerencsésen» sikerült.

Mindig azt mondotta: lejárhatjuk a lábainkat térdig, törhetjük a fejünket a mennyt akarjuk, ha nincs szerencsénk, nem fogunk eredményt elérni. S ba neki valami nagyon kemény diót kellett feltörni, mindig aludt reá egyet; nem sietett, de nem is késelt. Előre megállapított terv szerint bonyolította le a nyomozásait s csak nagyritkán tévesztett célját. Ha nem tudott eredményt elérni az első nyomozás alkalmával, pár nap múlva újra kezdte s nem nyugodott addig, a míg az összekuszált gombolyaghól «szerencsésen» meg nem találta azt a fonalat, a mely a biztos eredményhez jutatta.

Egy-egy ilyen nyomozásban mozgósítva volt az egész őrs. Nyomoztunk szolgálatban, pubatólótunk szolgálaton kívül; minden napra kijárt valami tennivalónk a még felderítetlen ügyben, de abbanhagyásról, lehetlenségről szó sem volt. Összebordítottunk annyi adatot, hogy másnak talán kábult volna tőle a feje; ő azonban szépen összeszedte azokat, a selejtesnek látszókat külön tette, de meg nem semmisítette, a basználbatókból pedig tovább szőtte annak a hálónak a szálait, a melybe a tettesnek feltétlenül bele kell tévednie s ahonnan többé nem szabadulhatott.

Ily módon derítette ki az alább elmondandó esetet is, a mely a tettesnek 10, a felbujtónak pedig 15 évet eredményezett.

Mintegy 10 évvel ezelőtt egy forró augusztusi éjjelen egy hosszabb nyomozásból vonultunk be, a melyet teljes sikerrel bonyolítottunk le. Az n-i csárdától, mintegy 1000 lépésnyi távolságra egy, az árokpart szélén fekvő férfire találtunk.

— Atyafi, keljen fel s menjen baza aludni! — költögeti járőrvezetőm a mozdulatlan alakot, a kinek kebeléből a rázásra nebéz sóhaj tör elő. A mint erre megvizsgáljuk, látjuk, hogy a szegény ember alaposan el van verve; a fejéből lassan szivárog a vér s körülötte már egész töcsa.

Hamarosan elszaladok a csárdába s pár perc múlva

már ott vagyunk a szalmával jól megágyazott kocsiával, a melyen a járőrvezetőm által időközben első sugélynyújtásban részesült egyént elbelyeztük. Reggel 1/2-8 órákor már a kórágyon feküdt a deliquens s nyolcz órára anélkül, hogy az eszméletét visszanyerte volna, megbalt.

Mi az őrsre bevonulván, jelentést tettünk az osetről s azzal siettünk vissza a helyszínére, a hol — járőrvezetőm intézkedésére — a csapláros fia őrt állott. Az alaposan megtartott helyszíni szemle azonban semmiféle támpontot sem nyújtott, a melyen el lehetett volna indulni, daczára annak, hogy az egész környéket a legmesszebbmenő figyelemmel és óvatossággal vizsgáltuk át s így délután 3 óra tájt kénytelenek voltunk bevonulva, eredménytelen kutatásunkat bejelenteni.

Őrmesterünk azonban már többet tudott. Ő ugyanis jelentésünk vétele után azonnal elment a kórházba, a hol az orvosoktól megtudta, hogy emberünket egyetlenegy, a fejére irányzott csapással terítették le. A balálos útást elhunyt — orvosi vélemény szerint — egy tompa, minden valószínűség szerint gömbölyü kemény tárggyal kapta.

— Talán ólmos bottal? — Kérdezte az őrmester. — Valószínű — erősítik meg az orvosok. — A hulla megvizsgálása után az azon talált ruhát vizsgálta meg az őrmester. A feltalált munkakönyv adatai szerint a meggyilkolt: Kis Imre, temesvári születésű és illetőségű 26 éves kovácslegény volt, a ki bihetőleg munkakeresés céljából járta be a Dunántúlt, de a legutóbbi napokig még Temesváron dolgozott. Pénztárcájában mintegy 50 korona készpénz volt, egy gyűrű s egy két nappal ezelőtt Budapesten váltott III. osztályu vasuti menetjegy, a melylyel az illető I.-ig utazott.

A kabát belső zsebében egy a nevére szóló levél volt, a melyben valami Mariska röviden értesíti, hogy véglegesen szakított vele s ő reá többé ne számíton. A postabélyeg oly rosszul volt lebélyegezve, hogy a feladó postahivatal czime még nagyító üveggel sem volt felismerhető.

Az őrmester jegyzékbe foglalja a talált értékeket és ruhaneműt, láttamoztatja azt az egyik orvossal és a kórház gondnokával, azzal haza megy és megteszi a következő intézkedéseket:

Táviratoz a temesvári rendörkapitányságnak, hogy a meggyilkolt kilétét állapítsa meg s hozzátartozóit értesítse. Megemlíti a táviratban, hogy elhunyt legutóbb egész augusztus 14-ig Malmas György kovácsmesternél dolgozott s onnan valószínűleg Budapestre vette útját, mert 18-án onnan jött vasuton I.-ig.

A táviratot személyesen adta fel s a postahivatalban egyuttal megállapította, hogy a kérdéses levél P.-ben lett feladva, még pedig május hó 29-én. (Ézt a napot ugyanis a temesvári örkeztetői bélyegzőből állapították meg.)

Mikor mi hazaérkeztünk, őrmesterünk fel és alá sétált az udvaron. Jelentkezésünket nyugodtan végig hallgatva csak annyit mondott: «jól van, szereljenek le!»

Mi egy kis dorgatóriumot vártunk s egészen megvoltunk lepődve, a mikor ily könnyen szabadultunk.

— Az öreg már megint szimatol — mondja járőrvezetőnk, fogadni mernék, hogy nálunknál többet tud!

— Tud ám — válaszol II.-on altisztünk, mert egy táviratot már elmenesztett Temesvárra. Úgy látszik onnan indulnak ki a nyomok. Mi történt tulajdon-

BUTOR

késpénzért v. részletfizetésre legjótárgyosabb áron
EBRENTREU ÉS FOCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

A szatmárpálffy szolgabírói hivatal (a trónörökös szállása).

A trónörökös szalonja.

Az északmagyarországi hadgyakorlatok színhelyéről.

képen? — Folytatja. — Valami bonyolultabb dolog lehet megint, mert nagyon be van gombolkozva az őrmester úr!

Mi azután röviden előadtuk a már elmondottakat s nagyon rösteltük, hogy egész odaadással teljesített helyszíni szemlénk eredménytelenül maradt.

— No hiszen, lesz megint izzadás, a mig ezzel végzünk; nem lesz se éjjelünk, se nappalunk, de legalább érdemes vele foglalkozni!

— A táncz talán már estére megkezdődik — fejezi be a társalgást egy idősebb bajtársunk.

Estére megjött a temesvári rendőrség válasza. A személy leírás alapján meggyilkoltra ráismert az anyja, a ki különben a reggeli vonattal volt megérkezendő.

Reggelre már künn voltunk az állomáson es a szegény, fájdalomában megtörött lelkű öreg asszonyt elkísértük a kórházba. Temetés után bejött az őrsre, a hol a következőket adta elő:

— Boldogult fiam, józan életű, szorgalmas ember volt, a ki heti keresményéből nemcsak tisztességesen élt, hanem még nekem is juttatott belőle. Egész a mult év tavaszáig nem volt semmi bajunk, de akkor megismerkedett egy Kovács Teri nevű leánnyal, a kibe nagyon beleszeretett és a kire elköltötte nemesak a keresményét, hanem azt a pár száz forintját is, a melylyel önállósítani akarta magát.

Hiába figyelmeztettem, hogy a leány nem neki való, nem használt. Vesztébe rohant. A mikor már fogytán volt a pénz, a leány kezdett elhidegülni tőle, sőt egy katonával adta össze magát.

E miatt volt is köztük per-patvar, de a béke — lát-szólag — újból helyreállott közöttük. Úgy határozták el, hogy ősszel megtartják az esküvőt. A leánynak a testén levőn kívül semmije sem volt, s így fiam szeptember hó vége felé átadott neki 300 forintot, hogy a szükséges bevásárlásokat megtehesse. Másnap a pénzzel együtt eltűnt.

Fiam kerestette, nem talált többé reá. Elvesztett pénzt nem siratta annyira, mint magát a csalfa leányt. Nagyon szerette. Csak visszatért azonban megint lassan-lassan munkakedve s kezdte újból félrerakogatni garasait.

Junius elején nagyon szomorosan jött haza. Megmutatta annak a csalfa leánynak a levelét. Sirtunk mind a ketten. Azóta vége volt a nyugalmanak. Egyre azt hajtogatta, hogy megkeresi, akár hova ment is. A leány fehérmugyei születésű volt s így mindig a Dunántulba vágyódott. Elment szegény fiam és így kellett neki meghalni. Isten nyugosztalja.

Fuldokló zokogás vett rajta erőt, a mely később nehéz sóhajok által meg-megszakított csendes siránkozásáá nyhült.

— Hogy hívták azt a leányt? — Kérdi őrmesterem!

— Kovács Terinek.

— Mit jelent tehát az a Mariska által írott levél, vagy egy és ugyanaz a személy talán?

— Annak kell lenni, mert a fiam hol Teri, hol Mariskának hitta; bogy miért, azt nem tudom.

— Milyen leány volt? — Szép, nagyon szép volt. Magas növésű, erős csipőkkel és vallakkal, akárbány férfi rajta felejtette a szemét. Fekete szemei babonázták meg az én szerenesétlen fiamat, no meg az a sűrű, tömött, fénylő barna haj, s a kicsattanásig piros orcái. Hej! csak még egyszer a szemem elé kerülne az a szép ördög, kikaparnám a két szemét, mert csak az az oka jó fiam halálának.

— No csak vigasztalódjék jó asszony — felel az ör-

mester — rajtunk nem fog mulni, majd csak előkerül az a leány s talán fia gyilkosa is.

Az asszony — őrmesterünk közbenjárására — megkapta a törvényszéken néhai fia értéktárgyait, a melyekkel haza utazott.

Másnap egyik járőr P.-be, a másik L.-felé vette útját, az őrmester pedig egy csendőrrel a gyilkosság helyéhez közel fekvő falukat és tanyákat portyázta le. A szép leánynak azonban nem volt se hire, se hamva. Minlőssze azt állapította meg a járőr, hogy P.-ben május hó 29 én. — a bűnjel gyanánt megörzött levél feladásának napján — országos vásár volt.

Nyom, a mely nagyon alkalmas arra, hogy tévutra vezessen bennünket.

Minden egyes szolgálat alkalmával lelkünkre lett kötve a leány után puhatolni, eredményt azonban nem értünk el. Daczára ennek azonban nem csüggedtünk. Mintegy két hónap mulva azt a parancsot kaptuk, hogy írjuk össze a mult év őszén szabadsgolt katonákat és azoknak legutóbbi állomáshelyeit.

Volt sok mindenféle katona, de olyan a melyik Temesvárott szolgált volna, nem.

Október hó 20-án van K. községben a bucsú. Egy négy főből álló járőr lett kivezényelve s az őrmester délután 5 óra tájt ellenőrzött bennünket. A nagyvendéglő udvarán ugyancsak vígan volt a fiatalság. Járták a csárdást, hogy csak úgy porzott. Mi is elnéztük egy ideig, aztán tovább portyáztunk. Nem hittük volna, hogy ezen a bucsún fogja megtalálni őrmesterünk azt a nyomot, a melyen elindulva, a gyilkosság kiderítése szinte nevetségesen egyszerű lesz.

(Végo köv.)

Egy emlékoszlop leleplezése.

Folyó évi junius hó 16-án volt az ünnepélyes leleplezése és átvétele annak a díszes kivitelű emlékoszlopnak, a melyet Krassó-Szörény vármegye közönségének támogatásával a bajtársi kegyelet emelt:

néhai Pálfi Károly

ez. őrsvezető II-od altisztnek, az 1902. évi november hó 20-án szolgálata hű teljesítése közben orgyilkos golyója által hősi halált halt fiatal bajtársunknak.

Az emlékoszlop a Kriesova és Krivina (most Kriesó és Alsógörbed) községek közötti utvonallal mellett fenyőfaktól körítve, esinos kis park közepén van felállítva azon a helyen, a hol Pálfi őrsvezető elesett.

Szükségesnek tartjuk ez alkalommal magát az esetet újból röviden ismertetni.

A nadrági m. kir. postahivatal megkeresése alapján Pálfi Károly ez. őrsvezető 1902. évi november hó 20-án mint postafedezeti járőr azzal a meghagyással vezényeltetett szolgálatba, hogy a nadrági vasipari társulat iparvasutján Gavosdiára (most Krassó-Kövesd) utazva, az onnan d. e. 10 órakor induló kocsipostát, melylyel 24,000 korona készpénz volt szállítandó, Nadrágra kiserje. Gavosdiáról a rendes időben elindulva, a postakocsis az elülső, az őrsvezető pedig a hátulso ülésen foglalt helyet.

A kocsi d. e. 11—12 óra között a Kriesava-Krivina községek között vezetett törvényhatósági uton az erdőbe érkezett s a nagy emelkedés miatt csak lépést haladhatott. Ezt a helyet emelkedés miatt csak lépést haladhatott. Ezt a helyet szemlélték ki a rablók, hogy a postaküldeményt megkaparíthassák maguknak. Már előzőleg galyakból és rózsékból egy páholyszerű leshelyet

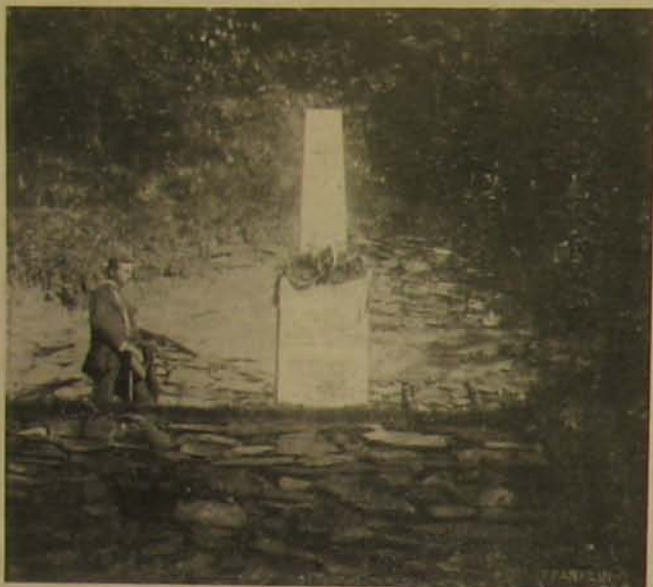

A aztropkői templom (az egykori vár őrtornya).

Részlet a aztropkői templomból.

Az északmagyarországi hadgyakorlatok színhelyéről.

készítettek, ahol — idegen szemektől védve — türelmesen várták az érkező postakocsit. Abban a pillanatban, a mikor a kocsi eléjük ért, sortüzet adtak s Pálfi őrsvezetőt a bal kezefején és térdén megsőrétezték. Az őrsvezető felvette a tüzlarcot, lőtt is, hanem már a másik pillanatban — mellén golyótól találva — holtan terült el a kocsi belsejében. A lövésektől megriadt lovak azután vágatva rohantak fel a begynek s a félelmében felholtra rémült kocsis csak Krivina községben tudta őket idegen segítséggel megfékezni. Mire megállottak, Pálfi őrsvezető már meg volt halva. A postakiüldemény még az nap sértetlenül továbbított, míg az őrsvezető hullája a nadrági temetőben örök nyugalomra helyeztetett.

Pálfi őrsvezető sírját a bajtársak filléreiből felállított szép sírkő díszíti, hősi halálának helyét pedig megőrökíti a közhullában emelt díszes granitoszlop a következő felirással:

PÁLFI KÁROLY

III. kir. csendőr őrsvezető.

1873—1902.

Szolgálatának há teljesítése közben orgyilkosok golyójától találva esett el 1902 november 20-án.

Emelte Krassó-Szörény vármegye közönségének támogatásával a bajtársi kegyelet.

Az emlékoszlop felállításának költségeihez Krassó-Szörény vármegye közönsége 100 koronával, a nadrági vasipari társulat pedig 50 koronával járult hozzá s utóbbi ingyen adta át azt a helyet is, a hol az emlékmű felállítatott s szakfériák rendelkezésre bocsátása révén lehetővé tette azt, hogy az egybegyűlt összeg nem csak fedezte a kiadásokat, hanem még meg is maradt egy 336 korona 34 fillérnyi alap, a mely az emlékoszlop jókarbantartására szolgál.

Krassó-Szörény vármegye a következőleg indokolta meg adományát:

... A vármegye közönsége a szolgálat teljesítése közben elcsúszt csendőr altiszt emléke iránt érzett kegyeletét óhajta leróni, midőn azon helyet, hol életet az orgyilkos golyó kioltotta, emlékoszloppal kívánja megjelölni, mely hirdetni fogja, hogy a vármegye kö-

zönsége nem marad hálátlan azok irányában, kik érdekeiket oltadással és hűséggel szolgálják.

*

Bajtársak! Idézzük lelki szemünk elé ez emlékművet, a mely hivatva van hősi halált halt bajtársunk kegyeletét őrizni! Gyülekezzünk köréje s rójuk le szeretetünk adóját! Ő egyike azon hősöknek, a kik magyar csendőrhöz mértén küzdöttek s a kiknek az a szerencse jutott osztályrészül, hogy megmutassák nekünk a dicsőség utját! Fogadjuk meg ünnepélyesen, hogy kötelességünk hű teljesítésében soha nem fogunk megtántorodni, hogy minden tudásunkat, egész erőnket szeretett hazánknak és a közjónak szenteljük! Rögös pályánkon tündöklő szövetség gyanánt világít bajtársunk hősi balála; serkent, bizdit bennünket a mikor már csüggedünk, lelkesít a vész közepett s megedzi lelkünket végső küzdelmünkben, hogy mi is — ha kell — felemelt fővel fogadjuk a kérelhetetlen halált s utolsó sóhajunkkal is, tett eskünkhöz hiven, megpecsételjük szent jelszavunkat: hiven; becsülettel, vitézül.

—n.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Vasuti betegségek.

A mai ember megromsolt idegrendszere egész sor olyan betegséggel ajándékozta meg a huszadik századot, a melyről boldog, nyugodtan és lassú kényelemben élő eleinknek sejtelve sem volt. A technika újabb és legújabb vívmányai új, soha nem ismert betegségeket zúdítottak a modern emberre, a kinek az idegzete az örökös rohanás következtében érzékenyebb és izgathatóbb lett.

A telefonbetegséget minden ember érezte már, a ki valaha ki volt szolgáltatva a telefonnak, a villamos betegséget is ismerjük alaposan. De talán valamennyi ilyen idegérzékenységnél kellemetlenebb a vasúti betegség, a melyben különösen ilyenkor, nyáron van részük azoknak, a kik hosszú, esetleg napokig tartó vasúti utat tesznek meg egyfolytában. Az európai ember még kevésbé ismeri ezt a betegséget, hanem Amerikában mind gyakoribb és mindennapibb lesz, úgy hogy most már az orvosok is komolyan foglalkoznak vele.

Filadelfiának egyik kiváló orvosprofesszora, Willie Burton egy könyvben adta ki azokat a tanulmányait, a melyek a railway spine-re (vasúti betegségre) vonatkoznak. Könyvében sok érdekes részletet mond el az amerikai ember vasúti betegségéről.

Amerikában, a hol óriás távolságokat fut be a vasút, a hol gyakran megtörténik, hogy valaki két-három napig ül a vasúton, a mely hatvan mérföldes sebességgel vágat a síkságon keresztül, a vasút természetesen jobban megromgálja az ember idegét, mint máshol. A mit a jenkik vasidegzetéről beszélnek, legenda: a valóságban úgy áll a dolog, hogy az amerikai ember sokkal idegesebb, mint az európai, mert a lázas, rohanó élet jobban kimeríti az idegzetét. Értethető, ha egy hosszas vasúti uton, a melynél napokig idegenekkel összezsúfolva, állandóan szűk, zárt területen kell tartózkodnia, valósággal idegbeteg lesz az amúgy is ideges ember.

A legelső tünete a vasúti betegségnak, hogy az utazó ember azt hiszi, hogy hátgerinczsorvadása van. A hátgerinczére és az agyvelő egy részére valóságos bémulás nebezedik. A beteg olyan állapotban van, hogy a leg-egyszerűbb, úgynevezett reflexmozgásokra is képtelen.

A látóidegei is fájnak, a beteg csuklóján ideges rángás vesz erőt. Olyan a beteg állapota, mintha a teste elektromossággal volna telítve, sőt Burton azt állítja könyvében, hogy az ilyen beteg teste a sötétben gyöngén foszforeszkál. Az a bányó-inger, a melyet majdnem mindenki tapasztalt már a vasúton, az első stádiuma a vasúti betegségnek, mely később annyira fokozódik, hogy a beteg sem enni, sem inni nem tud. Ha a beteg nagyon rosszul van, narkotikumot kell neki adni és így kell táplálékhoz juttatni.

A vasúti betegség kínos állapota rendszerint véget ér, mielőtt az utazás befejeződik. Ez azonban nem általános jelenség és a betegség tartama teljesen a beteg egyéni konstitúciójától függ. Burton olyan eseteket is említ könyvében, a mikor a vasúti betegség napokkal az utazás bevégződése után is tartott még és valóságos kurát kellett a betegnél alkalmazni. Ez a kúra bideg borogatásból, zubanyból és ledörzsölésből áll. Azonkívül a betegnek teljes nyugalomra van szüksége, hogy az idege tökéletesen kipihenesse magát. Viszont vannak könnyebb esetek, a mikor az utazás befejeztével minden kellemetlen érzés eltűnik. Ezek közé a könnyebb esetek közé tartozik az is, hogy sok ember a vonaton nem képes bátrafelé, vagyis a vonat irányával ellenkező oldalon ülni, vagy pedig kénytelen az egész uton egy sarokban ülni mozdulatlanul, míg viszont mások folyton fölugrálnak a helyükről és kergetik, kétségbeejtik utitársaikat.

Érdekes, hogy a vasúti betegséget csak utasokon konstataálják, a vasút szolgálati személyzetén soha. Ennek a magyarázata az, hogy a szolgálat az amerikai vasúton napi négy-hat óra. Ebből is kitűnik, hogy a vasúti betegség tulajdonképeni okozója a bosszú utazás és a ki a vasúti betegséget el akarja kerülni, többször meg kell szakítania a túlságosan bosszú utazást.

KÉPEINKHEZ.

Az észak-magyarországi hadgyakorlatok színhelyéről.

A történelmi nevezetességű duklai hegyszoros közelében, Zemplén és Sáros vármegyék területén, az Ondava folyó völgyében csak most zajlottak le az ideai hadgyakorlatok. Négy hadtest csapatából összeállított mintegy 150,000 ember, északi és déli seregre osztva, vett részt ezen a gyakorlaton. Az egész csapat mintegy 126 gyalogzászlóaljából, 96 lovasszázadból állott, a melyekhez 380 ágyut és 150 géppuskát osztottak be.

A hadgyakorlatok fővezetősége élén Ferencz Ferdinánd trónörökös állott és a történelmi nevezetességű sztropkói régi vár egyik épen maradt szárnyában volt elszállásolva. Sztropkó hajdan elsőrendű határőrség volt s a várat 1245-ben a már kihalt Zudar-nemzetség építette. Később királyi adományként a már szintén kibalt Pethő grófokra szállott, majd pedig Rákóczi fejedelem után Ocskai brigadérosé s végül a Perényi nemzetségé volt 18 faluval együtt.

A vár eme épen maradt részében van az Ocskay brigadéros egykori híres lovagterme s ez volt most a trónörökös fogadószobája. A főhadiszállás pedig a sztropkói Ferenczrendiek zárdájában volt elhelyezve.

Ugyancsak történelmi nevezetességű épület az is, a melyben a külföldi attasék kaptak szállást, mert ez Rákóczi fejedelem egykori megazálló kastélya volt.

A jelen számunkban közölt képeken a trónörökös szállását és a sztropkói őrségi templomot mutatjuk be olvasóinknak, melynek 45 méter magas tornya a budavári Mátyástemplom óratornyával hasonlatos s ma már templomával együtt, mint régi műemlék, a műemlékek országos bizottságának felügyelete alatt áll.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára újabbán a következő adományok folytak be: Kövesliget intelligenciájától, Szteczunits László cz. őrsvezető utján 1288, Irsay György kislelődnosztai nagybirtoktól, Galgóczi András őrmester, kisterenyei őrsparancsnok utján 10, nébai báró Vay Sándor családjától, a felsőzsolczi őrs, illetve miskolci szárny utján 40 K. A most kimutatott összegekkel az internátus alapja 24,579 korona 80 fillérré emelkedett.

Házasság. Kézdiszentléleki Voloncs István főhadnagy, kalocsai szakasparancsnok és verebélyi Marsó Marcsa úrhölgy, verebélyi Marsó György alezredes, budapesti csendőrkerületi főparancsnok leánya, szeptember 11-én Budapesten, a VIII. kerületi anyakönyvi hivatalban fogantatosított házasságkötés után, a Baross-utcai római katolikus templomban, nagy számu és előkelő násznép és közönség jelenlétében egymásnak örök hűséget esküdtek.

Ellenszegülés. Marton György, sármelléki őrsbeli csendőr, szeptember 3-án este 7:10 órakor, Zalaapátiban, Takács Józsefné esztergályi lakos ellenszegülővel szemben, annak könnyű sérülésével végződött szuronygyeget használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A szellemi munka ideje. Necsajev orosz orvos megkísérelte megállapítani, hogy mennyi szellemi munkára képes a normális ember, mennyi munka után fárad el, úgy hogy a gondolkodása már nem rendes, az érdeklődés megszűnt. Arra az eredményre jutott, hogy átlag naponként hat és fél órát tud dolgozni agyával az ember és pedig négy és egynegyed óráig teljes képességeivel. A legjobb munkanapoknak szerda és csütörtök bizonyultak, a legrosszabbaknak hétfő és péntek. Azonkívül kitűnt az is, hogy legelőnyösebb betenként 58 óra alvás és 10 óra mozgás és a legtöbb ember hetenként 37 és fél órát képes egészen intenzíve dolgozni. Természetesen azonban, hogy ez az óraszám a munkától magától is nagy mértékben függ, mert kevésbbé megerőltető és produktív munkával akár kétszer annyi ideig is foglalkozhatunk. Ha közben szünetek is vannak, akkor a munkaképesség felhalmozódik és a hosszabb pihenés után sokkal intenzívebben és hosszabbban tudunk dolgozni. Necsajev doktor önmagán azt tapasztalta, hogy napi hat és egynegyed — tíz és fél óra között változott a munkaképessége. Az egyéni bajlamok természetesen mindenkinél másképen állapítják meg az időbeosztást és mindenkinek más és más tartalmu pihenésre meg mozgásra van szüksége ahhoz, hogy szellemi munkát tudjon végezni.

A japán és kínai munkabérek. A nyugati államok munkásai alig hiszik el, hogy milyen csekély átlagos munkabért fizetnek ma Kínában és Japánországban. A kínai birodalomban az átlagos napi munkabér a mi pénzünk szerint 90 fillér, Japánországban sem több, Indiában ellenben kevesebb. Osookában a leggyakorlottabb malommunkás 1 korona 10 fillért keres. A pekingi új telefon-vonal munkásai 50 fillért kapnak. Shanghaiban a taligás kuli havonként 19 korona 20 fillért kap. Tokióban a szedők 2 korona 40 fillért, a rendőrök két koronát kapnak naponként. Hankowban a fémmunkások átlag 50 fillért, Szöulban a közúti vasut vezetői 1 korona 70 fillért, Nankon környékén a földművesek 50 fillér napibért kapnak. A Keleten a legnagyobb munkabért a Filippini-szigeten fizetik, a hol a közönséges munkás bére 1—2 korona 40 fillér között változik.

Hogyan védekeztek hajdan a hőség ellen? Herodotos, a ki oly pompásan tud mesélni azokról az országookról, a melyeket bejárt, azokról a szokásokról, a miket megismert, egyik munkájában nagyszerűen írja le, hogy a szép egyiptomi nők öt évezézáddal Krisztus születése előtt miként védekeztek a hőség ellen. A ki elolvassa az erről szóló részleteket, az egy pillanatig sem tagadhatja, hogy az ókori egyiptomi nők raffináltsága semmi fölényt nem enged a mai nőnek. Ezeket írja róluk a zeur-nalaszták apja a kitűnő Herodotos: „Nyugvóhelyük fölé meglehetősen sűrű, zöld lombból és illatos virágokból való mennyezetet készíttettek, hogy a nap erősen tűző sugara ne barníthassa fehér tagjaikat, a miket könnyű tunika fed csupán. Behúzzák a nyugvóhely lenge függőnyeit és ekkor hideg vizet permeteznek a szolgálók rájuk. A nyakuk köré és a két karjuk köré két-három élő sikkót csavartak és mindegyik kezükbe egy-egy kvarczgolyót vettek; erről az áványról már akkor is tudták, hogy mindig hűvösebb a környező temperatúránál. Mikor mindez rendben volt, akkor nyugvóhelyestül együtt föltétették magukat a kocsira és így indultak sétára.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyar részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közöshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsűrendű chevro- és boxbűrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

P. D. csendőr. 1. Igen. 2. 10, illetve 12 évig.

Gallezial határszéli csendőr. Erről nem tudunk semmit.

Vitatkozók. 1. Ha egyéb törvénysértések nem történtek, a kocsmáros figyelmeztetendő s ha a figye meztetésre nem hallgat, feljelentendő. 2. Mindenesetre meggyőződést kell szerozni (esetleg távbeszélőn), hogy igaz-e a kocsmáros azon állítása, hogy szóbeli engedély van, ha ez nem lehetséges vagy ha a kocsmáros hazudott, úgy fel kell jelenteni. Egyébként pedig a tánczmunkás megtarthatásán nézve a mi szempontunkból közömbös az, hogy az engedély szóbelileg vagy írásbelileg adatott-e meg, az a lényeg, hogy az engedély meglegyen s hogy az őr ezt tudja.

Dunaparti 95. Az őrsparancsnoknál, ügyeletésnél vagy készségésnél. Lásd laktanyaszab. 13. és 49. pontjait.

26 Sz. Ilyenkor pihenhet a csendőr.

P. I. 1. Mert külön törvények intézkednek. 2. Mert a legénységi állományba tartozik s így reá a legénységi nyugdíjtörvény mérvadó. 3. Lásd 2. pont. 4. Lásd 1. pont. 5. Mert a csendőrségi illetékszabályzat — a mely minden csendőr egyénre mérvadó — ezen kedvezményt csupán a rangosztályba sorolt havidíjasokra nézve írja elő, a csendőrlégénységre nézve azonban csak a családfo ellátózása esetén a család részére.

X. Az őrsiroda általányt terhelik.

Tihany. Levele szerint megszakítás látszik fennforogni a így nem számít be.

7869. 1. Nyugdíjra. 2. Nyugdíjazás napjával szűnik meg. 3. Nyugdíjazása napjáig van igénye.

888. 1. A „Pótlék” XIV. fejezet 12. pont utolsó bekezdése tekintetben világosan intézkedik. 2. 52. Ön előtt még nagyon sok van.

K. P. Leveléből azt vesszük ki, hogy ön lakbérváltságot élvez és nem a kinstár által bérelt lakásban lakik, ha ez így van és a lakásért többet fizet, mint a mennyit kap, az tisztán az ön magán dolga, a min mi segíteni nem tudunk. Tegyen esetleg jelentést szárnyparancsnokságának.

Tavaszi. 1. Járjonak el úgy, hogy veszteséget ne szenvedjenek. 2. Igen.

Papp. Tudnunkkal lehet, bővebb felvilágosításért forduljon a legközelebbi tanfelügyelőséghez. A kérvény szolgálati úton terjesztendő fel, ezmezzo a vallás- és közoktatásügyi minister úrhoz.

Tőrekvő. Törzsermesteri vizsgát tehet, ha az eldirt törzsermesteri tanfolyamot elvégzte. (L.: Cs.-11. b. jelzetű szervei határozványokat.) Nős, számvívó tiszti vizsgát nem tehet, mely vizsgához különben is legalább hat középiskolai osztály szükséges.

A. A. Botfalu: 1. Leghelyesebben teszi, ha tájékozás céljából a legközelebbi polgári iskolai igazgatóságához fordul. Alkalmadtán utána nézünk a dolognak. 2. Magán okból kérhet s ha meg tudja indokolni, valószínűleg meg is fogja kapni. 3. Olvassa el az „Illeték-szabály”. 47. §. 2. pont a) második bekezdését, ha ez nem áll fenn, úgy nem.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsfelállítás.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület dévai szárnyának területén Bokajalfaluban felállítva volt állandó különítmény, 1911 szeptember 1-ével, öt főből álló őrssé alakították át.

SZEMELYI ÜGYEK.

Áthelyezettek:

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:
1911 szeptember 16-ával:

Márialaky Imre VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy soproni szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez Temesvárra;

Fonyó Jenő II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, nagykikindai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez Sopronba;

Vlaszaty Béla, IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, sátoraljaujhelyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez Aranyosmarótra; szentléleki Hajdó Márton, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, zentai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez Segesvárra;

Baitz Jenő, VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, székelyhídi szakaszparancsnok, hasonló minőségben, ugyanazon kerületnél Nagyváradra;

háro Orbán Bódog VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, fogarasi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez Székelyhidra;

Hódossy Károly IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, nagybecznai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez Zentára;

Löcherer Andor VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, segesvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez Sátoraljaujhelyre;

Fodor György V. számú csendőrkerületbeli hadnagy, aranyosmaróti szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez Nagykikindára;

Fejér Kálmán, VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez Nagybereznára;

Tóth Kálmán VI. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez Fogarasra; továbbá

Rachel Pál járásörmester, a VI-tól az V.,

Bozsing József és

Zambó Pál járásörmesterek, az V-től a VI.,

Harai Tamás járásörmester, a VII-től az I. számú csendőrkerülethez.

Kinevezetett:

1911 szeptember 1-ével:

törzsörmesterré:

Prileszi Prileszky Gyula, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli örmester és heosztatik kerületénél létszám felett való vezetése mellett, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjéhez.

Nyugállományba helyezettek:

1911 szeptember 1-ével:

Szamosi László, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra nem alkalmas.»

Választott lakhely: Sepsiszentgyörgy.

Adorján János m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Székelykeresztur.

Okiratilag megdicséértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

nemesszeghi Nemesszeghy László m. kir. III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, segédtszti minőségben hosszú időn át kifejtett kiválóan buzgó és eredményes tevékenységeért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Koltai Lajos, Temlin József, Toldi Ferencz, Tiboly István cz. örmesterek, Hermann József, Gynkli Ferencz, Patak Dániel, Rácz Pál cz. őrsvezetők, Rózsa Sándor, Karácsony Péter, Kuntár János csendőr cz. őrsvezetők, Szalai Károly, Rigó Dávid, Tölösi István, Lanzet Ferencz, Nagy István I. és Kozma József csendőrök;

Dávid János, Szalai István, Németh Imre, Gallai József csendőr cz. őrsvezetők, Horváth Lajos, Kazi László, Németh Mihály II., Dedics János, Pintér Lajos, Hári Sándor és Vörös Miklós csendőrök;

Rákosi Ferencz, Lázár Alajos cz. örmesterek, Andris József őrsvezető, Fitos János, Vas Lajos, Bodlak Lajos, Szántó Ármán, Fekete István II., Gulyás Lajos, Bartos Gyula, Szép Lajos, Varga János cz. őrsvezetők, Stropka Boldizsár, Geiger József, Madenszieder József csendőr cz. őrsvezetők, Szommer Antal, Jári József, Kövér József és Kutor József csendőrök;

Asbóth József I., Farkas József III., Molnár Károly csendőr cz. őrsvezetők, Szabó József IV., Bartl Nándor, Kiss Gyula I., Kovács József III., Tóth Lajos I., Vella József, Borbély Gyula, Zakó Farkas, Bognár Mihály, Molnár János II., Ivánics Fereucz, Horváth Pál II., Németh János I. és Szántó Sándor csendőrök;

Bakos István cz. örmester, Pungor Lajos őrsvezető, Dávid János csendőr cz. őrsvezető, Horváth Antal, Fekete Ignác, Erős Zsigmond, Horváth József X., Milei László István, Horváth József XV., Juhász József, Ódor Imre, Varga József, Tóth György, Badics János, Markó Sándor, Rácz József, Dalla István, Laki József, Steinmayer János, Szalai József IV. és Prunner József csendőrök;

Németh Lajos cz. őrsvezető, Elek Lajos csendőr cz. őrsvezető, Tütő Vendel, Dunai Lajos, Sárdinecz György és Sánta János csendőrök;

Imre János cz. őrsvezető, Durgó János, Kálmán Gábor, Tuboly János, Szentpéteri Vendel, Kéri Pál, Lovas Gyula, Németh István XIII., Kneisz Rafael, Szabó Pösztor Mihály, Csécs János, Gróf József, Kovács József II., Ács János és Kaszás József csendőrök, az 1910. év őszén uralgott kolerajárvány alkalmával a vész elhárításának és terjedésének megakadályozása végett

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert készíteni, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. míg **Reményi** legújabb közelebről nem küldi. Külön külön díjazta. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

tett hatósági intézkedéseknek lelkiismeretes pontossággal, saját életük veszélyeztetésével történt keresztvitéléért s fáradságot nem ismerő igen fontos szolgálataikért.

Cziglár Mátyás cz. őrsvezető és Bor József csendőr, egy rablógyilkos rabszökevénynek saját megfigyelésük és felfedezésük alapján történt gyors és elszánt üldözése és elfogásáért.

Pénzbeli megjutalmazások.

A m. kir. belügyminiszter ur 1911. évi 76,252/V—b. számú rendeletével Máthé Miklós III. számú csendőrkerületbeli törzsörmesternek 50, a 89,069/V—b. számú rendeletével pedig Balázs Antal ugyanazon kerületbeli csendőrnek, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kiválóan buzgó és eredményes tevékenységeért 75 korona, végül pedig az 1911. évi 91,526/V—b. számú rendeletével Szenyák József V. számú csendőrkerületbeli cz. őrmesternek, egy betöréses lopás tetteinek leleményes és fáradbatlan buzgósággal történt kézrekerítéseért 50 korona pénzjutalmat adományozott.

Előléptettek:

1911 augusztus 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Dombi József csendőr cz. őrmester, Merkovszki András, Takács István I., Lozsányi Antal, Fekete Géza, Hunyadi György, Fazekas János I., Péterfi Péter és Benedek Mihály cz. őrsvezetők; továbbá

1911 augusztus 26-ával:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Molnár Miklós, Bartos János II., Hoó Ferencz, Huszti András, Merk Mihály, Arcz Mihály, Mayer Ferencz, Szigeti György, Boka László, Erdei József, Gábor István, Biró József Uhlár István, Román Mihály, Berencz József és László Antal őrsvezetők, végül

1911 szeptember 1-ével:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Pisovics József, Karáncsi Gyula, Szurka János, Schmied Pál, Malinka Barnabás, Kelemen János, Szabó István III., Vitéz Miklós, Újpál József, Papp Mihály, Csunderlik József, Gábor István, Csuka Miklós cz. őrsvezetők, Pissk Emil csendőr cz. őrmester, továbbá
Bellobrád István, Záhorszky István, Holubánszky Mihály, Görös László, Gicz Elek és Bicsanovszki Tamás cz. őrsvezetők, őrsvezető cz. őrmesterekké.

Az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:
1911 augusztus 24-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Váróczi Endre, Kreis Pál, Steiger Ferencz, Györfi Imre, Oláh Sándor II., Belya Karácson és Puskás István csendőrök; végül

1911 szeptember 1-ével:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Kucserka Pál, Vágó Lázár, Tóth Márton, Kokavecz Lajos, Márkus Ambrus, Imre Ferencz, Michalek Pál és Micsik János csendőrök, csendőr cz. őrsvezetők ké.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Oláh Mihály, Papp Lehel járásörmesterek, Czindel Szilveszter, Csanádi György, Gachal Imre, Deák István cz. őrmesterek, Atyánszki Mihály, Néveri Sándor cz. őrsvezetők, Oláh János, Király János csendőr cz. őrsvezetők és Varga Sándor I., Zelei Mihály, Löw Ferencz, Nagy Pál, Tökés Albert, Delezsán Pál csendőrök 3—3 darab, Vukovics József, D. Nagy József, Falb Ferencz cz. őrmesterek és Táborosi János, Herczeg Imre cz. őrsvezetők 1—1 darab; továbbá

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Matyikó András csendőr cz. őrsvezető egy darab 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Katonai szolgálati jel:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Gyarmati István cz. őrmester, 1911 augusztus 1-én.

3-szori bekenésre meg- szabadul kelle- metlen láb-, kéz- és hónaljzadásától a Riesz-féle kenőcs használatával. 1.20 fillér beküldése ellenében bérmentve, utánvétellel 1.75 fillérért szállítja Riesz A. gyógyszerész Szent János gyógyszer-tára, Budapest, Széna-tér 1. (Azelőtt Kiskunhalas.) Értéktelen utánzatoktól óvakodjék. — Postai szétküldés naponként. — Gyógyszerkülönlegességek nagy raktára.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Jegyzék a kitiltott őrsfőzőnőkről bekötve
= raktárunkon kapható. =

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A degeneratio.

Irta: *Prezly Lóránd* csendőrfőhadnagy.

I.

Ez egy olyan szó, a melyről olvasóim sokat hallottak, de a melyet a megfelelő és helyes magyar kifejezéssel még nem szoktunk helyettesíteni, pedig a mi „elkorcsosodás” szónk eléggé jellemzően fejezi ki a fogalmat is.* Kissé erősebben, az igaz, de az jellegzetes vonása a magyar ember gondolkodásának.

Tehát az elkorcsosodásról fogok írni s majd arra fogok reátérni, hogy a degeneratió (mégis inkább ezt a szót fogom használni) s a degeneratív tüneteknek milyen szerepe és jelentősége van az emberek bünözése terén s ennek révén a magyar igazságszolgáltatásban.

Megint belemélyedünk az ember tanulmányozásába, a mi csendőrszemünkkel megint belenézünk a bünöző ember világába, kutatni, keresni fogjuk azokat a testi és lelki rendellenességeket, melyek bennünket a nyomozások alkalmával közelebről is annyira érdekelnek.

Arról már régen s azóta is gyakran tettem említést, hogy csendőreinknek a büncelekmények nyomozásánál nem elég megelégedniök az ú. n. tárgyi tényállás megállapításával és felderítésével, hanem igen nagy súlyt s mondhatnám, teljes figyelmet kell fordítaniök a büncelekményeket elkövető egyén személyiségére, testi és szellemi tulajdonságaira, mert ezek vizsgálata s a legaprólékosabb számbamenő körülmények és jelenségek mérlegelése nélkül nyomozás végre sem hajtható.

Manapság, ha valaki beteg és orvoshoz megy, figyelék csak meg, nem fog az orvos megelégedni a betegség egyszerű megállapításával, hanem — különösen komolyabb természetű bajoknál — száz és száz apró kérdésselkkel vallatja betegét, óriási körültekintéssel, szinte aggódló lelkiismeretességgel gyöződik meg mindama körülményekről, melyek őt a betegség természetét, keletkezését és jelen állapotát illetőleg közelebről érteklék. És minél kiválóbb, minél tudományosan képzottebb egy orvos, annál inkább tudatában van az ő hivatása fontosságának, annál nemesebben fogja fel élethivatását és teljesíti kötelességét.

* A mindennapi nyelvhasználatban e kifejezést rendszerint szigorubb értelmezésben használjuk s erkölcsi jelentőséget tulajdonítunk neki, pedig az elkorcsosodás veszélyes csupán a bünözés terén lehet!

Sőt tovább megyek. Vannak orvosok, a kik kizárólag mint bünöst, mint bünözöt vizsgálják és tanulmányozzák az embert, a kik a természettudomány, kórtan, élettan, bonctan s egyéb különféle tudományok alapján, klinikai vizsgálatok és kutatások segítségével abban buvárnak, hogy felderítsék azt az ezer és ezer okot, melyek kiinduló pontját képezik az ember bünözésének. Hogy csak egyet említek, egy kiváló olasz orvostanár (Lombroso Cezár) külön iskolát állittatott fel a mult század nyolczvanas éveiben Torinoban és kiterjedt kutatásokat végzett elhalt vagy kivégzett gonosztevők agyán, koponyáján, csont- és idegrendszerén s megállapította körülbelül 4000 gonosztevő koponyáján eszközölt vizsgálatai alapján, hogy 40%-nál szellemi vagy szervezeti rendellenességek állottak fenn, a melyekkel a szerencsétlen bünöző született s a melyek kényszerítő behatása alatt követte el cselekedetét. Sőt tudományosan megállapította azt is, hogy egyes szervezeti vagy szellemi rendellenességek nemcsak általában a büncelekményekre, hanem pl. azok egyes nemeire is hajlamosítják az egyént. S hogy a kiváló orvostanárnak mennyire igaza van, azt a mindennapi életben is lépten nyomon tapasztalhatjuk. Vannak szerencsétlen emberek, kik — azt mondhatjuk — *öntudatlanul és szándék nélkül* lopnak, mások gyújtogatnak. Nem-e a tudományos vizsgálatokat igazolják e tények? Nem-e valami testi vagy lelki rendellenesség kell ahhoz, hogy valaki — a véletlen eseteiktől eltekintve — öntudat és akarat nélkül bünt kövessen el? Ilyen rendellenességek, illetve rendellenes tünetek pl. a koponya elváltozásai, annak ürtartalmának nagyobb vagy kisebb volta, az arc fogyatékos fejlődése, a csontok vastagsága, a pofacsontok kiálló volta, a szemöldök-ívek vagy a homlok kidomborodása, a végtagok szokatlan hossza és rövidsége stb., stb. A lelki rendellenes tünetek pl. a kedély tompasága, a különböző ösztönök és indulatok hiányos vagy abnormis fejlettsége.

De nemcsak az említett orvostanár, hanem különböző népek kiválóbb szakbuvárai és tudósai — a kiváló tanár által kezdeményezett alapon elindulva és tovább haladva — kimutatták, hogy alig van egyén, a kinél egyik vagy másik szerve körében fejlődésbeli rendellenesség megállapítható nem volna s hogy ezek a rendellenességek kisebb-nagyobb mértékben azoknál az egyéneknél is felfalálharók, kik a büntető törvényekkel egész életükön át sem jönnek összeütközésbe.

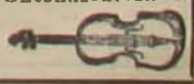

Első magyar vill. erőre berend. hangsz. r-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangsz. r-ke-zítője. Az Ocskai és a szabadalm. Rákóczi t. tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntölés-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

csás. ár. és kir. udvari szállító a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

Ajátja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alk. részeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.**

Ezek után önkénytelenül is az a kérdés nyomul előtérbe, hogy ha mindez így van, mi oka lehet mégis annak, hogy nem minden ember kerül összeütközésbe az állam, vagy a társadalom fennálló törvényeivel és szabályaival és hogy mi az oka annak, hogy egyesek nagyobb hajlamot tanúsítanak a bűncselekmények elkövetésére?

Vegyük a kérdést a legerősebb és legegyszerűbb oldaláról!

Tegyük fel, hogy a bűncselekmények fertőző anyaga épen úgy el van szórva mindenfelé az emberi test és lelkekben, mint a hogyan a test, vagy a benne előforduló mindenféle betegség ezer és ezer bacillus.

Úgy-e nem érdektelen még a laikus embernek sem tudni, hogy milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy pl. a tüdőgümőkór vagy a diphteria, vagy a tengersok egyéb más nyavalya befogadására hajlamosítva legyünk? Nem kelti-e fel kíváncsiságunkat szakértő embertől hallani, hogy milyen feltételek és körülmények között lehetünk alkalmasok a testi betegségek megszerzésére?

S ha igen, bennünket — csendőröket — nem-e hatványozottabb fokban érdekel és pedig a legközelebről, hogy hogyan lehetünk hajlamosítva a bűnök bacillusainak befogadására?

Egy jogászember hangoztatja, hogy minden ember öt esztendei fegyházzal születik a világra. Tréfás, de epés megjegyzés, melyhez még hozzátette, hogy mindenkinek a saját érdeme, ha nem ennyit vagy kevesebbet kap.

A bűn talaját számos tényező készíti elő és hogy annak csirája az emberben magában van, erről már olvasóimnak — egy ízben — hosszasan írtam.* Kimutattam, hogy a bűnözésre születésünk, sőt már a fogamzás pillanatában hajlamosítva vagyunk. Az átöröklés fogalmát mindannyian ismerjük.

Erős, egészséges szülőktől, egészséges fogamzás mellett származó gyermek kevésbé, míg a testileg vagy eszemileg gyenge, beteges, betegségek és kicsapongások következtében elernyedtt szülők gyermekei nagyobb mérvben hajlanak a bűnözés felé. Egyik tudományos meghatározás szerint «A nemző egyén a megelevenedett csiraszervezetben nemcsak az emberré való fejlődés lehetőségét, hanem a saját egyéniségében vagy felmenőiben kidomborodó tulajdonságok közlésével az *egyéniség* (a character) leendő kialakulását is biztosítja». Szóval: «a csirasejtben az emberi test tulajdonságai mellett a felmenőkben (a szülők, nagyszülők stb.) kifejlődött sajátosságok is tömörülnek».

Egyszerűbben és érthetőbben ezt úgy kell értelmeznünk, hogy úgy az apa, mint az anya a nemzés pillanatában a saját egyéniségét a maga jellegzetes tulaj-

donságaival igyekszik belepréselni a csirasejtbe s «a két akarat egymással a legszebb harmóniában (összhangban) gépszerű biztossággal építi fel az új szervezetet».*

Ha az egészséges fogamzás és rendes fejlődés mellett megszületett gyermek gondos nevelés, egészséges táplálkozás mellett fejlődhetik a szerető családi körben, hol a szülők egymással abban vetélkednek, hogy a gyermekükben szunnyadó jó és nemes tulajdonságokat fejlesszék, a rossz és nemtelen tulajdonságokat pedig elfojtsák s ha az erény gyakorlásában a maguk jó példaadásával járnak elő, akkor nem szenvedhet kétséget, hogy a gyermek, — vagy beszéljünk ezentúl az egyénről — az egyén kedvező kialakulása biztosítva van. Egy német tudós annyira megy, hogy pl. az egyén kedvező kialakulásának biztosítása érdekében azt követeli, hogy az anyák maguk táplálják gyermekeiket s hogy még a szoptatásban, annak idejének pontos betartásában is pontosak legyenek, mert «a szoptatásban nyilvánuló emelkedett kötelesség tudása a gyermek erkölcsi életére is kihat».

Ezzel szemben az élet is igazolja, hogy kedvezőtlen körülmények között fogamzott és megszületett gyermek, ha kedvezőtlen viszonyok között kell hogy fejlődjék, tehát — talán már magzatkorában — megkezdí a harcot a szüleitől öröklött testi betegség ellen, vagy később — megszületése után — a nyomor ölébe kerül, hiányosan táplálkozik, nélkülözi a szülői szeretet melegét, szóval nélkülözi az egészséges testi és lelki fejlődés minden feltételét, nemde bizonyos, hogy nála a nemtelen vágyak fejlődnek ki erőteljesebben, hogy az emberi szenvedélyek árnyoldalai domborodnak inkább ki s nemde kézenfekvő, hogy az ilyen szerencsétlen egyén ilyképen teljesen elő van készítve a bűnözésre?

Különböző eseteket fogok majd fejtegetéseim során felhozni, melyekből módunkban fog állani megbizonyítva látnunk azt, hogy a degeneratio talajja az öröklött terheltségben, a nyomorban (a melylyel következképpen együtt jelenik meg a testi fejlődés hanyatlása), a környezetben, a belső hajlamokban, a nyomasztó társadalmi és gazdasági viszonyokban, soknak pedig az előre nem sejtett s így el sem kerülhető külső hehatások szerencsétlen következményeiben található meg, a büntetendő cselekmények bacillusai pedig leginkább — sőt azt mondhatom mindig — a lelki ellenállás hiányában vagy bonyatlásában fogamzanak meg és ezek a melegágai, mint a testi betegségek mikrobái, a testi ellenállás megfogyatkozásainak is.

Tudományos vizsgálatok és buvárkodások alapján állítható, hogy a bűnözési hajlam nagyobb fokban való kifejlődését nemcsak a szervezet rendellenes fejlődésé-

* Lásd «Csendőrségi Lapok» 1908. évi 2., 3. és 4-ik számában megjelent «Néhány szó a bűnről» című tanulmányt.

* Lásd: Dr. Csizmadia Alajos «A bűnözők világa» cz. műve 517. lapját.

A legjobb órák, 47

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műórásnál Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

ben, hanem a felmenők (tehát a szülők, nagyszülők stb.) betegségeiben, a kedvezőtlen életviszonyokban, a testi és szellemi fogyatkozásokban lehet megtalálnunk s itt fészkel a degeneratio is, az a degeneratio, melynek a bűnözések terén olyan óriási fontossága és jelentősége van. Mert igaz, hogy szervezeti vagy szellemi rendellenességek — miként előbb is már említettem — előfordulnak olyan egyéneknél is, kik a büntetőtörvényekkel összeütközésbe nem kerülnek, de nem szabadjel és nem lehet figyelmen kívül hagynunk azon tényt sem, hogy a degenerált emberek nagyobb számban vannak képviselve a bűnözők soraiban s nagyobb hajlamot tanúsítanak a bűnös cselekmények elkövetésére, mert a beteg és degenerált embereknek az akarat és önkülvagyfegyelmezése fogyatékosabb, a megfontolási képesség pedig hiányosabb. És éppen ez a fogyatkozás az, a melyen a kutatások alapszanak és eltekintve az életkörülmények stb.-től, ezen hűnözés iránti fogékonyság az, a mely a degeneratio tényének mérlegelésénél olyan fontos és jelentős szerepet játszik és teszi kívánatosszá az szükségessé azt, hogy nyomozó csendőreink a bűncselekmények nyomozása során a tárgyi leányállítás felderítésén kívül a terhelt személyiségére és egyéniségére is kíváló gondot fordítsanak.

(Folyt. köv.)

A mi késik, nem mulik.

Irta: H. Gy.

(Végo).

Nem szándékom eléje vágni az eseményeknek s úgy írnom le a letartóztatás stb. történetét, a hogy azt mi elvégeztük s így kénytelen vagyok először az eredményt magát ismertetni s csak azután tárgyalni magát a nyomozást, a melyben nekünk semmi részünk nem volt és a melyet csak a lezajlott esemény után tartott oktatásnál volt alkalmunk teljesen megismerhetni.

A bucsu után mintegy 10 napra éjjel 11 órakor két-két főből álló járőr jelentkezett utra indulásra készen az őrsirodában. Az egyik járőrvezető a II-od altiszt, a a másik pedig járőrtársam volt.

— Itt van a Németh János P. pusztai juhász elfogására vonatkozó parancs — szól az őrmester a II-od altiszthez — reggel 3 órakor a tanyai gazda s még egy tanu jelenlétében foganatosítják az elfogást és 8 órára már itt lehetnek. Házkutatást nem kell tartani; a személymotosztást azonban el ne mulasszák.

— Önök pedig S. községben két bizalmi egyént magukhoz véve — elmennek Schwarz orvos úr lakására s elfogják Kulcsos Mária cselédet, a kinek összes holmiját — elcsomagolva — a községi előljáróság őrizetere bizzák. A jegyzék egyik példányát hozzák magukkal. Itt a vonatkozó parancs. Déli 12 órára bevonulhatnak.

Előzményeket nem ismerve indultunk utba s a mikor a laktanyából kijövet megnéztük az elfogatósi parancsokat, majd hogy fel nem kiáltottunk meglepetésünkben, a mikor azt olvassuk, hogy az elfogandók Kis Imre meggyilkolásával vannak terhelve.

Soha annyira nem siettünk, mint most. Repülni szerettünk volna, hogy az elfogást minél előbb fogantossithassuk.

Reggel 7 óra tájt az orvos lakásán voltunk. A Mari nyitotta az ajtót. Kérdésünkre, vajjon az orvos úr honn van-e, igenlő választ adott s kinyitotta a rendelő szoba ajtaját, amelyen át — a leányt előre engedve — beléptünk éppen akkor, a mikor ott az orvos is megjelent. A leány ugyan igyekezett ki a rendelőszobából, csakhogy abban járőrvezetőm által meg lett akadályozva, a mennyiben az azonnal kijelentette neki az elfogást.

Mint felbőltlen égből a villámcsapás, úgy érte a leányt az elfogása; megtántorodott s félájultán rogyott a székre.

— Tudja, miért fogtuk el? — kérdi járőrvezetőm.

— Tudom... az Imre miatt. Jaj Istenem!

A meglepetéstől még magához sem tért orvosnak azután röviden megmagyaráztuk az elfogás okát, a ki csak akkor ijedt meg igazán, a mikor kétségtelenül megtudta, hogy milyen veszedelmes némbert tartott házában. A leány ingóságainak összeírása nem adott nagy munkát s így elvégezve feladatunkat indultunk hazafelé.

— Mondják meg kérem az őrmester úrnak — bucsuzik tőlünk az orvos — hogy ha még szüksége lesz fényképfelvételekre, szívesen rendelkezésére állok. Mi ugyan akkor keveset törődünk az orvos fényképezési tudományával s egyedüli igyekezetünk csak az volt, mielőbb otthon lenni.

Mari az ut egyrészt végig sirta, de azután a nélkül, hogy kérdeztük volna, elmondotta az Imrével folytatott viszonyát, ismeretségét jelenlegi kedvesével Német Jánossal, a ki Temesváron a tűzészégnél szolgált s a kibe még akkor beleszeretett, elmondotta, hogy a végzetes éjjelt megelőző estén szénát volt gyűjteni a baktárba s hazamenet a szénás kocsii tetejéről meglátta volt vőlegényét betérni a csárdába. Tudta, hogy meg nem szökhetik előle, biztosan a pénzét óhajtja vissza, a melyet már régen átadott kedvesének, félt attól is, hogy elhagyott vőlegénye talán meg is öli, hát a közelgő veszélyről értesítette a szeretőjét, a ki azután elbánt a szegénynyel.

— Csak megszökne a Jancsi, hogy bajba ne kerüljön, mert nem ő az oka, én kértem, hogy szabadítson meg Imrétől.

— No csak ne féltse maga a szeretőjét, azóta az is biztos kezekben van már! — Válaszolt járőrvezetőm.

Erre kezdődött el azután csak az igazi jaggatás, a melyet el sem hagyott a leány mindaddig, a mig az őrsre meg nem érkezünk, a hol Németh János már megtette töredelmes beismerő vallomását. Megleste, mikor jön ki Kis Imre a csárdából. Az uton eléje ment, megkérdezte, mit keres erre? Összeszóalkoztak. Ő neki ment, birokra kelt vele és a fölre dobtá, ugyanakkor ólmos végű botjával egyszer fejbe vágta és ott hagyta. Nem szándékozott őt megölni, csak el akarta ijeszteni a vidékről. A bűnjelként szereplő botot önként előadta.

Mind a ketten elvették méltó büntetésüket.

Már most térünk át a zseniálisan eszközölt nyomozásra, a melyet őrmesterünk maga adott elő.

A bucsun feltűnt az őrmesternek a szép leány, a ki meglehetősen hasonlított a meggyilkolt anyja által előadott személyleírásra. Nevét csakhamar meg-

Ha fáj a feje ⁷ ne tévővázok, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 porcz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítással.

tudta a nélkül, hogy a kérdezősködés által fel-
tűnést okozott volna. Az orvossal beszélgetve nagy
érdeklődést tanúsított a leány iránt s könnyen meg-
tudta tőle, hogy a leány hova való. Rögtön átírt az
illető község előjáróságának, hogy Kulcsos Máriáról bő-
vebb felvilágosítást kaphasson. Pár nap múlva kezeibe
kapta a meglepő értesítést, hogy a kért Máriát
Mária ott teljesen ismeretlen, a mennyihen egy ilyen
nevű leány ugyan szolgált több helyen, de az K. köz-
ségben már férjhez ment, jelenleg is ott tartózkodik.
Kikérdezte, hogy Sz.-ben szolgált évekké-
zelőtt, ott veszett el a cselédkönyve is. Ő hazajött és
nemsokára férjhez ment. Megvolt tehát az első fontos
adat. Az orvosnál szolgáló Kulcsos Mária ezek szerint
hamis név alatt és jogtalanul szerzett cselédkönyvvel
szolgál az orvosnál. Még aznap rendes szolgálatban be-
tért az őrmester az orvoshoz egy kis beszélgetésre.
Szóba került a cseléd is.

— Enyje, de nagyon érdekelheti őrmester urat a
Mari, hogy minduntalan emlegeti, csak nem szerelmes
bele? — tréfálkozott az orvos.

— Nem lebet tagadni, nagyon szép leány — volt a
válasz; egy fényképe mindenesetre nagyon kellemes
emlékemül szolgálna.

— Na, legyen meg az öröme; gyerekeimet úgy is
le akarom ma fényképezni, hát majd azokkal együtt
óra is készítek egy felvételt s akkor szolgálhatok majd
egy képpel.

Képzhetni, milyen hálásan köszönte meg az őrmes-
ter az orvos akaratlanul is kilátásba helyezett segít-
ségét. A fénykép két nap múlva már kezei között volt
s még aznap a temesvári rendőrkapitánysághoz czi-
mezve postára adatott a szükséges felvilágosítással egy-
temben. Csakhamar megérkezett a válasz, hogy a meg-
gyilkolt édes anyja felismerte a képen elbunytt fia
menyasszonyát. A bál kezdett már szűkülni. Csak
azt kellett még megállapítani, vajjon a gyilkosságot
megelőző napokban a cseléd találkozott-e volt vőlegé-
nyével, vagy sem? Óvatosan kikérdezte újból a csárda
korcsmárosát, a ki beszállította a félig holt embert a
kórházba, de bizony az nem emlékezett másra, mint
arra, hogy az nap, a mikor a gyilkosság történt, az egész
határban szénát gyűjtöttek s ő maga is későn este ér-
kezett haza, a mikor pár perc múlva az a vándor-
legény is megérkezett, a ki ott vacsorált velük és pár órát
megpihent. Emlékezett rá határozottan, hogy enlitést
tett arról, hogy mihelyt a hold felkel, folytatja útját,
mert éjjel kellemesebb a gyaloglás.

— Mondja csak, az orvos úrnak is van errefelé
rétje?

— Hogyne, itt van közel a csárdáboz s ha jól emlé-
kezem azok is gyűjtöttek aznap.

— Persze, hogy gyűjtöttek — szól közbe a korcs-
máros felesége, — hiszen a Mari innen vitte a munká-
soknak a pálinkát!

Eleget tudott az őrmester. Felkereste az orvost, a
kit éppen az udvaron talált.

— Enyje, de sok szép szénája van doktor úrnak,
még el is adhatja belőle a felét, mégis elég lesz a télen
át a lovaknak.

— Van — bál' Istennek — de azt is csak annak
köszönhetjük, hogy idejében bebordtuk, mert ha a
Lajos napi horzasztó zivatar künn éri, a fele ott rohad
meg. Mi éppen az előtt való nap be tudtuk hordani.

— Persze volt sietős munka?

— Elhiszem azt, minden épkézláb cselédem künn

volt a réten, a feleségemnek is egyedül kellett az nap
maradni kicsiny beteg leánykammal, mert a Marit is
kiküldtem segíteni. Késő este volt, mire magam is
hazakerültem.

Rövidesen buesut vett az őrmester és újból elgon-
dolkodott a hallottakon. Lajos napja augusztus 25-én
volt; az nap estefelé vonult el a város felett az az
emlékezetes, óriási károkat okozott zivatar. Előtte való
nap künn volt a Mari cseléd szénát gyűjteni, a honnan
későn este érkeztek haza. Az nap este tért be a csár-
dába meggyilkolt is, a kit mi éjjel már vérébefagyva
találtunk. A kettőjük közötti találkozás azonban kizárt-
nak volt vehető, mert ez egy oly jelenettel járt volna,
a melynek feltétlenül híre megy a faluban. Ellenben
nem volt kizárva annak a lehetősége, hogy a leány
felismerte csalfán elbagyott vőlegényét s a közelgő
veszélyről értesítette szeretőjét, a ki azután eltette láb
alól hűtlenségének áldozatát.

Élben a nézetében mindinkább megerősödvé P. pusztára
indult az őrmester, a hol a tanyai gazdával éppen
akkor találkozott, a mikor Németh János, a jubász
bazaterelte a nyáját.

Szó-szót ért s beszédközben a jubász magatartása
iránt érdeklődött az őrmester.

— Joravaló legény, a ki nagyon vigyáz a jószágra,
csak ne volna annyira bele bolondulva, az orvosék
Marijába. Majdnem minden éjszaka odacatangol s
a bojtárgyerekre bizza a nyáját. A nyár óta meg
már éppen nem lebet birni vele; egész nap szó-
talan, immel-ámmal baktat a nyáj után s ha meg
nem változik, Szentmihály napjára kereshet magának
más tanyát. Nem szegény embernek való az ilyen bo-
londéria. Akkor is, a mikor Lajos-napkor a fergeteges
idő volt, nem maradt volna itthon éjszakára, hanem
neki vágott a szántásnak és ment a szeretőjéhez, jól-
lehet aznap szidtam össze, a miért az előző éjjelt is a
tanyán kívül töltötte s hazajövet a szegény bojtár-
gyereket annyira elverte, hogy ha nem jön az öreg
béres, talán még agyonüti. Meg is mondtam neki, ha
ez még egyszer megtörténik, bát felmondás nélkül el-
zavaram.

Beszélt volna a gazda, csak hogy az őrmester most
már arra volt kíváncsi, vajjon a béresgazda mit mond?
Az mindenben megerősítette a gazda előadását s még
meggyegyezte, hogy a Jánosnak azóta van olyan ember-
evő kedve; azóta nem lebet egy szavát sem hallani.

Ott motoszkált körülöttünk a jubász is s a mikor
a bojtár — kit az őrmester előhivatott — szintén
panaszkodott a megvretéséért, nagy hetykén közbe-
szólt:

— Miért nem vigyáztál jobban a nyájra?!

— Vigyáztam én, csak hogy kend azórt vert meg
engem, mert el találtam aludni! Nem tudtam már meg-
vanni, a mig visszajön! Este ment el és már virradni
kezdett, a mikor felvert az álmomból!

Eleget tudott az őrmester! Csak hogy nyíltan még
nem léphetett fel; mert a jubász feltétlenül beigazolja
az alibjét, hiszen szeretője mindenesetre vállalni fogja
azt, hogy nála töltötte az éjszakát, annál is inkább,
mert mind a ketten benne voltak a bajban. Ennek
ellenkezőjét meg bajosan lebetett volna beigazolni, bi-
szem semmiféle bünyel sem szólt ellenük, jóllehet biz-
tosra lebetett venni, hogy ők ketten a bünösök.

Estefelé vonult be az őrmester a nyomozó szolgál-
ból. Másnap reggel felkereste az ügyészt, a ki őt sok
bonyolult és kényes ügyben már több ízben hathatósan

Megbeszélés.

A gyakorlat kezdete előtt. — Ferenc Szalvátor főherceg báró Kirchbach és báró Hauer lovassági felügyelőkkel.

A dunántúli lovassági hadgyakorlatokról.

támogatta. Az összes részleteket elmondotta már, a mikor a vizsgálóbíró véleményét is kikérték, a minnek az eredménye a két elfogatási parancs volt.

A teljes beismerésben levő tettes és szeretője még a letartóztatás napján a bűnjelként szereplő ólmosvégű hottal és a bamis cselédkönyvvvel együtt át kett adva a bíróságnak. A 300 forint kevés hiánnyal szintén előkerült és a bíróság részéről a meggyilkolt anyjának kézbesítettett.

Kovács Teri, mert ez volt az igazi neve a cselédnek, a Kulcsos Mária névre szóló és a saját személyleírására hasonló cselédkönyvet Sz.-ben találta s megtartotta. Akkor még nem volt semmi rossz szándéka vele, hanem a mikor völegényétől megszökött, akkor vette használatba először, hogy völegénye ne jöbessen a nyomára. A P. községben feladott levelet is azért írta völegényének, mert bántotta a lelkiismerete. A szabadságot katonák összeírása azért volt eredménytelen, mert Németh János — bár tulajdonképen Temesváron szolgált — Budapesten, mint a hadgyakorlat színhelyéhez legközelebb eső állomásról lett szabadságolva, mi pedig elég könnyelműek voltunk elnézni azt, hogy a 7. számú hadtest tüzérezred törzse nem Budapesten hanem Temesváron van. Így tehát jelentésünkkel tulajdonképen félrevezettük őrmesterünket, a kinek ez a körülmény aligba került volna el a figyelmét; és ez, illetve a leánnyal folytatott szerelmi viszonya lett volna a tulajdonképeni kiinduló pont, a honnan sokkal egyszerűbben és gyorsabban elérbítettük volna az eredményt.

Mi elügyetlenkedtük a dolgot, őrmesterünk pedig megoklotta a nehéz feladatot. «Szerencsésen» sikerült, fejezte be az előadását, de tanulják meg, hogy «többet észszel, mint erővel!»

Az orvosok hajdanában.

Az ó-korban az orvosi tudomány nagy becsben állott és igen fejlett volt, csak a keresztény korban — a babona és a könnyenhivés virágzása korában vesztette el egyideig a jelentőségét és csak később, bosszú idő múltán foglalta el újra helyét, illetve lett újra tudománynya. Az orvosi tudomány keletkezéséről és annak haladásáról érdekes részleteket mond el H. de Gallier a «Revue» ez. folyóiratban. A középkorban az orvosi tudomány kizárólag a kolostorok kezében volt. Még a XIII. században a montpellier-i orvosi egyetemen is kizárólag papok tanultak. Egy további feltétel volt az orvosi tudomány elsajátítására, a nőtlenség fogadalma. Csak a XV. században engedték meg Franciaországban az orvosoknak a házasságot. Az orvosnövendékeknek pedig még 1600 előtt nem is volt szabad magukat eljegyezniök. A gyógyítás tudománya az időtájt a csillag-

jóslás babonáján alapult és csak később vették át az arabok orvosi szokásait. A bajorvosok a középkorban főleg zsidók voltak, a kik praxisuk mellett még kereskedéssel is foglalkoztak. A bitelműveletek megcsinálása alól sem vonták ki magukat, természetesen uzsorára. Némely városban megbonosították a városi orvosok intézményét, a kik fix fizetést huztak. De ba lepra-, aragy pestisbetegeket látogatták, ezért külön tiszteletdíjat élveztek. A hol a báziorvos nem volt egyuttal városi orvos, ott az ilyen orvos kis honoráriummal kellett hogy megelegedjen. Mindamellettt már akkor is bő számmal voltak az olyan orvosok, a kik tekintélyes jövedelemre tettek szert. XIII. Lajos alatt nem egy orvos fizetett 15—16 ezer livrest is, hogy fiának bivatalt szerezen. A francia királynők orvosai mind vagyont gyűjtöttek össze.

Az orvosok bire a középkorban különösen rossz volt. Bizonyosság erre Petrarca és VI. Kelemen pápa levele, a melyben erősen kikelnek az orvosok hanyagsága ellen. Ha csodálkozunk is az ilyen kifakadások ellen, azt meg kell állapítanunk, hogy még sem voltak azok minden alap bijján. A legtöbb orvos sarlatán volt. Szép Fülöp tizenkét orvosa kivétel nélkül knuzelő volt. Az egyik arról volt bires, hogy pusztá látásra felismerte a betegséget és mégis egyszerű láz következtében halt meg királyi betege. VI. Károlyt Arnaud Guillaume egyetlen szóval akarta meggyógyítani. Úgy látszik azonban, hogy az a szó mégse basznált, mert két más orvost bívtak hozzá, kik liztté örölt gyöngygyel akarták a királyt kezelni. A gyöngyök nem használtak semmit, mire a szegény ördögöket lefejezték. Erre Dijonból bívtak orvosokat, a kiket, mert nem tudták a királyt kigyógyítani, elégettek. XIV. Lajosnak életelixirt ajánlottak orvosai, a király mégis megbalt.

Franciaországban a 17. és 18. század egészségi viszonyai igen szomorúak voltak. A «napváros» utcái sárosak voltak és a városban düböngtek a járványok. A watercloset áldásaival Mária Antoinette ismertette meg az embereket. A balázások ugyan a régebbi korokban nagyobbak voltak, de azért a rég embereknek csodás szervezetük kellett volt, hogy legyen, mert máskép nem bírták volna ki azt a gyógyítási eljárást, a miben orvosaik részeesítették őket.

KÉPEINKHEZ.

A dunántúli lovassági hadgyakorlatokról.

A modern harcászattal a nagyobb lovas csapatok támadás céljából való ütközetbe vitelének eshetőségeit ritkította ugyan, de a felderítő szolgálat még mindig a lovasság feladata maradt.

Az utóbbi években megtartott lovassági hadgyakorlatok ennél fogva nagyrészt a felderítő szolgálat fejlesztésére és tökéletesítésére irányultak, mert tagadhatatlan, hogy a könnyebben mozgó és gyorsabban haladó lovasjárőrök előnyösebb tevékenységet fejthetnek ki a nagy területekre kiterjedő hadműveletek területeinek felderítésében, az ellenség felkutatásában és az erről szóló jelentések továbbításában, mint a lassabban haladó s hamarabb kifáradó gyalogság.

Ugyancsak ebben az irányban folyt le a jelen számban közölt képeken egyes részleteiben bemutatott dunántúli lovassági hadgyakorlat is, a melyben két lovas hadosztály mérte össze erejét.

Felállítás díszszemléhez.

A honvédelmi és közös huszárok rohamú egymás ellen.

A dunántúli lovassági hadgyakorlatokról.

A lovasság, mint mindig, úgy ezuttal is kiváló jelet adta harc képességének és a felderítő szolgálatban való megbízhatóságának. Mindamellett bátran állítható, hogy napról-napra székebb körré szorul a lovasság e feladata is és nincs messze az idő, hogy a technika különféle eszközeivel rendelkező műszaki csapatok háttérbe szorítják a lovasság ez irányban való tevékenységét, a táviró, telefon, léghajó e különösen az ez ideai gyakorlatokon is kitűnően bevált aviatikai osztály teljesítik majd a jövő háborújában a felderítő szolgálatot.

HIREK.

Adomány. A létesítendő csendőrségi internátus javára a tokajvidéki es. és kir. udvari szállók kezelősége, a IV. számú csendőrkörület útján 50 koronát adományozott, mely összeggel az alap vagyona 24,629 K 80 fillérré emelkedett.

Katona egyének elleni rágalomok hivatalból üldözendők. Az 1911. évi augusztus hó 23-án kelt 7714. e. n. számú honvédelmi miniszteri rendelet szerint, a m. kir. igazságügyminiszter a folyó évi 7809/911. I. M. számú rendeleté en kimondotta, hogy a honvédelem, illetve a hadügyi igazgatás állami feladat és mint ilyen az állami közigazgatás fogalma alá és annak a körébe tartozik, következésképen az állami közigazgatásnak ebben az ágában hivatalt viselő vagy szolgálatot teljesítő egyének közhivatalnokoknak tekintendők és a közhivatalnokot megillető fokozott jogvédelemben részesítendők. Ebhez képest a kir. ügyészségek figyelmét felbirta arra, hogy abban az esetben, ha a közös hadsereg, a haditengerészet, vagy a honvédség tagjai, tehát egyes katona egyének sérelmére hivatali kötelességeikre vonatkozólag állítottak olyan tény, mely valódsága esetén bünvádi vagy fegyelmi büntetést vonna maga után, btkv. 270. §-ának 2. pontja értelmében hivatalból van helye a bünvádi eljárásnak.

Kézi bilincs hordása a pamutváson pantallóban. Az 1911. évi augusztus 30-án kelt 90,634. a. b. számú honvédelmi miniszteri rendelet szerint a drapp diagonál pamutszövet pantallóban szolgálatot teljesítő járőrök, a kézi bilincset a jobboldali nadrágzsebben helyezik el, mely alkalmakkor a füzőláncz honn hagyandó.

Garázdálkodó tűzér. Kosik István 5 taraczkütüzérezredbeli tűzér, szeptember 11-én éjjel fél 12 órakor Dunaszerdahelyi gyakorlati állomáson, az öt garázdálkodáson ért Farkas Balázs cz. őrsvezető és Szeles András dunaszerdahelyi őrsbeli járőrnek elle szegült és Farkas Balázs cz. őrsvezetőt tetteg bántalmazta. A garázda tűzér ellen Szeles András csendőr szuronyfegyvert használt és azt súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítette. A sérült tűzér a pozsonyi es. és kir. csapatkórházba szállítottatott.

Kérelem. A magyar kir. III. számú csendőrkörület őfutaki — Bácsbodrog vármegye — őrsén állomásozó Szaboszlai czts. őrsvezető kéri Péter József czts. őrsvezetőt, a ki az 1907. évben az I. számú csendőrkörület mécsi őrsén szolgált, hogy vele címét tudassa. — Szabó Jeremiás lovas csendőr őrmester dávodai őrsparancsnok — Bácsbodrog vármegye — kéri Rumpler József és Szabó József volt csendőr bajtársait, kik az 1898—1899. években Krassó-Szörény vármegye belobreakai őrsén vele együtt szolgáltak, hogy vele címüket közöljék.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hogyan őrzik az angol bankot? Immár több mint kétszáz esztendeje, hogy az angol bank abban a veszedelemben forgott, hogy megostromolják és kirabolják. Ez a Gordon-féle fölkelés idejében történt. A bank épületét, melynek az utca felé nincsenek ablakai és egész világítását felülről kapja, azóta éjjel-nappal erősen őrzik. A bejáratoknál nappal vörösfrakkos szolgák állanak, czilinderrel a fejükön és bottal a kezükben, a kiknek ügyelők kell arra, hogy a bank épületébe senki más, mint a kinek ott dolga van, be ne lépjen. Éjjel körülbelül száz ember őrzi a bankot, ebből harmincznégy katona, köztük egy tiszt és egy dobos. A csapatnak este, a mikor bevonul a bank épületébe, mindenekelőtt kifizetik a zsoldját. Minden katona egy takarót kap, hogy a mikor nincs poszton, az őrszobában betakaródzhaassék, telen pedig régi módi szabású nagy köpenyt, óriási gombokkal, melyekre a Bank of England szavak vannak bevésvé. Az őrségnek egy kis könyvtár is áll rendelkezésére, hogy a katonák, a kik minden éjjel csak egy óra bosszáig állanak őrt, ne unatkozzanak. Az udvarokon kettős őrszemek állnak. Nyáron reggel hatkor, télen pedig egy órával később a katonák kivonulnak a bank épületéből. A banknak a Royal Exchange mellett levő épületét 1788-ban Sir John Sloane, a tivoli-i Sybillateplom mintájára, egészen klasszikus stílusban építette. Magát a bankot a 17-ik század végén egy millió font alaptőkével egy skot ember alapította. Ma a banknak mintegy ezer alkalmazottja, saját nyomdája van. A bank nyomdájában naponta 15.000 bankjegyet adnak ki, ha azonban ezek közül valamelyik még aznap visszakerült a bankhoz, azt ép úgy mint a régi bankjegyeket, egy külön erre a célra épített kályhában elégetik. A bank legfontosabb helyisége a Bonillon Office, melyben az arany- és ezüstrudakat őrzik. Ide már sokszor be akartak törni és zseniális betörők évekre terjedő terveket eszeltek ki, hogy az aranyrudakhoz hozzáférjenek, a mi azonban eddig még senkinek se sikerült.

Bepörölt sarkutazó. Érdekes panaszt fog nemsokára tárgyalni a new-yorki bíróság. Cook doktorról, a híres északsarki utazóról van szó, akit sehol sem tudnak megtalálni. Annak idején tartott előadásainak egyik hallgatója tette a panaszt, a ki megkérősitottnak érzi magát azzal, hogy Cook pénzért előadást tartott neki olyan útról, a melyet a valóságban nem tett meg. Most már az a kérdés, vajjon büntetőjogilag alapos-e ez a panasz és vajjon lehetséges-e a büntetés. Ha Cook dr-ra ráakadnának és ha valóban tárgyalásra kerülhetne a panasz, csak csalásról lehetne szó. Cook előadó-körútjáért százhuszonkétezer dollárt kapott, újságok és folyóiratok számára írt közleményekért pedig huszonnyolcezer dollárt, összesen tehát százötvenezer dollárt. Utjáról könyvet is kellett volna írnia, de az azért járó tisztelődíjat még nem fizették ki neki. A panaszt olyan ember tette, a ki három dollár belépődíjat fizetett és ezt a három dollárt azonnal visszakövetelte, mihelyt köztudomásra jutott, hogy Cook nem is volt az északi sarkon. A panaszttevő természetesen nem a bárom dollárért pörösködik, hanem az elvért, mert ha Cookot elmarasztalják, akkor vissza kell fizetnie az egész összeget, a melyet a fölolvassásokért kapott. Azt mondja a panasz, hogy Cook dr. hamis tény állításával, tudniillik, hogy az északi sarkon járt, kicsalt a néptől százhuszonkétezer dollárt. A pör sikere mindenestre kétséges. Eddig ugyanis csak

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

az a tudományos ítélet hangzott el, hogy Cook dr. az északi sarkra való eljutásáról nem terjesztett elő meggyőző bizonyítékokat. De hogy Cookot család miatt elítélhessék, be kellene bizonyítani, hogy nem ért el az északi sarkra, mert hiszen ő ma is azt állítja, hogy igenis elért odáig és erre nézve ellenbizonyítékokat eleddig senki sem tudott fölmutatni. A valóságban Cook dr. olyan előadásokért kapott pénzt, amelyeket megtartott és olyan újságcikkekért, amelyeket meg is írt. Így állván a dolog, aligha kerülhet bajba Cook és vagyona, a mely az angol bankban van biztos őrizetben.

A római bérkocsisok. A henszülött római a padrone di Roma jelzővel tiszteli bakon ülő polgártársait. Erre méltóak is annyiban, hogy nincs nálunk konzervatívabb ember a világon. 1843-ban a vasutat szidták, később az omnibusz, a lóvonat és villamos ellen keltek ki, 1909-ben pedig egymásután fogtak sztrájkba a taksaméró ellen. Az utóbbi azonban mindazáltal a múlt esztendőben az örök városban is életbelépett épen úgy, mint most Budapesten.

Az olasz bérkocsis egyáltalában nagy úr Ravennában például régebben a lóvonatnak mindennap egy-két órát szünetelnie kellett, hogy a bérkocsisok keresetét túlságosan ne rontsa. Tarentóban pedig a sineknek a pályaudvartól félkilométernyire vége szakadt, hogy a vonaton érkező utasok kényszerítve legyenek bérkocsit használni. Később azonban mindenütt győzött a közönség érdeke, csak a római bérkocsis küzdött egy teljes esztendeig, a míg büszke derekát a polgármester előtt meghajtotta és elfogadta a taksamérót.

Nincs az az obstrukció, a mely erősebb ellenállást tudna kifejteni, mint a római bérkocsis, ha kezet fog egymással. Néhány évvel ezelőtt a római tanács engedelmet adott az omnibusztársaságnak arra, hogy a Pinción tartott esti hangversenyekhez kocsijáratot rendezessen be. Az omnibusz-társaság azonban sobasem élhetett az engedelemmel, mert a bérkocsisok az első omnibuszt megtámadták és a kocsist ostorral fenyegették, ha tovább mer hajtani. És ezért még csak meg se büntették őket.

A római bérkocsis szívből gyűlöli az összes közuti közlekedő eszközöket. Ha valami utcagyerek leesik a villamosról, a melyre huncutságból fölkapaszkodott, a bérkocsis rögtön kész népribunként föllépni és meglincselni a szegény villamoskalauzt. Kövel dobálja meg a szerencsétlen járóművet s a vezető és a kalaja az utasokkal együtt vad futásban keres menedéket.

A többi olasz nagyváros bérkocsisai egyenrubában járnak, a római kocsis azonban méltóságán alólinak tartja az ilyesmit. Elegáns polgári öltözetben ül a bakján és lenéz mindenkit, a kin libériát lát.

Az idegennek lenyűzná a bőrét is, ha lehetne. Egy német tudóssal esett meg Rómában, hogy először járván az örök város utcáin, a lateráni templom közvetlen szomszédságában kérdezte meg az egyik bérkocsistól, hogy mennyiért viszi el oda. A hunczut kocsis a legártatlanabb arccal kért az utért tíz lírát, a mit a tudósnak rövidesen sikerült egy ötödére lealkudni. De a pápaszem is csaknem leesett a tudós orráról, a mikor egy perc se telt bele, a kocsis leugrott a bakról és kalapját megemelve, így szólt hozzá:

— Megérkeztünk, kérem alásan.

A henszülött rómaival szemben méltányos volt, sőt néha nevelésesen olesó árat szabott a római bérkocsis. A mióta azonban a takaamérót behozták, mindenki egyforma előtte is. Most már csak az az ügyes cocchiere

tud magának hasznót buzni, a kinek olyan ügyes, betanított lova van, hogy egy-egy campagnabeli kirándulás alkalmával magától is megáll a jól ismert oszteria előtt s míg a taksaméró mutatója tovahalad, a bérkocsis vigan hajtja föl az italt, a mi a korcsmárostól ingyen jár ki minden behozott vendég után.

A japán fogorvos. A japán fogorvos ujjával húz fogat, a nélkül, hogy bármiféle szerszámot használna hozzá. Egyik kezével leszoritja a páciens állkapcsát, úgy hogy nem tudja száját becsukni; azután másik kezének hüvelyk- és mutatóujjával benyul a páciens szájába és ha kell, egy perc alatt kihúzza őt, hat, sőt hét fogat is az áldozatának, a nélkül, hogy emennek módjában volna védekeznie ellene. A ki tamáskodva rázza a fejét ezen a boszorkányos ügyességen, annak elmondjuk, hogyan készül a japán fogorvos hivatására. Keskeny deszkára lynkakat fűznek, melyekbe csöveket vernek. Azután a földbe erősítik a deszkát s a jövőd fogorvosnak jobbkézre hüvelyk- és mutatóujjával ki kell egyik csöveket a másik után rántani, de úgy, hogy a deszka egy cseppet se reszdüljön meg bele. Ezt a gyakorlatot először fenyőfával, majd tölgyfával, azután még keményebb fával ismétlik; a csöveket is minden alkalommal jobban beleverik a deszkába. Ha a jelölt ennek az utnak utolsó stációját is sikeresen megjárta, megadják neki a jogot, hogy tudását élő emberen is gyakorolhassa és fogorvosi műtermet nyisson.

A pihenés. Két new-yorki embert teljesen kimerített és munkaképtelenné tett az évek során megszakítás nélkül üzött nehéz munka. Az egyik tanult ember volt, a másik egyszerű napszámos és véletlenül mindegyiküket ugyanaz az orvos kezelte. Az orvos mindkettőjüket egy hónap alatt ismét teljesen egészségessé tette és pedig olyan módon, a mely hosszú cikkekelyekben való véleménymondásra kényszerítette a legnevezetesebb orvosi lapokat. A gazdag ember szervezete abban merült ki, hogy naponta nyolcz-tíz órán keresztül nem tett mást, mint irodája kényelmes székében ülve, ületi leveleket írkal és olvasgatott. A szegény ember pedig útkaparó volt, aki ásóval és kapával volt elfoglalva mindennap. Az orvos egyszerűen fölcseréltette végkimerülésről panasszkodó betegének foglalkozását. A bankigazgató rábeszélte, hogy négy hétre álljon be útkaparónak, az útkaparót pedig arra, hogy ugyancsak négy héten keresztül semmi egyebet ne tegyen, csak üljön le egy kényelmes székre a szobájában, olvasgasson könyvet, újságot, írjon leveleket ismerőseinek s így töltsen el a hónapot. Az eredmény meglepő volt. A bankigazgató a négy hét leteltével teljesen megegyeségedve, testben-lélekben egészen megújulodva tért vissza a hivatalába. Ugyanez történt a szegény munkással is, neki is elmúlt minden baja és ma már vigan folytatja régi munkáját. Az eset Harvey Hill dr.-nak, Baltimore egyik leghirvesebb orvosának is tudomására jutott, a ki teljesen igazat adott a ötletes new-yorki orvosnak és a New-York Medical Record-ban bosszan leírja, hogy ő is a testi munkát tartja a legjobb pihenésnek a szellemi munkában kifáradt emberek számára. Szerinte az egészség érdekében okvetetlenül szükséges, hogy naponta legalább két órát testi munkával töltsön el minden ember, ha másként nem, sétáljon minden reggel legalább két mérföldet. Szerinte az elpuhulás a legnagyobb ellensége az emberi életnek s ez okzsa, hogy igen sok ember idő előtt megöregszik.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratol vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

77. Más, mint a Bn. 18. §-ának második bekezdése kifejti, mi sem mondhatunk. 2. Ez esetben a fegyverhasználat határozottan jogtalan volna. Hol van itt a jogos védelem?

999. Születési anyakönyvi kivonat (Keresztlevél) és illetőségi bizonyítvány csatolása mellett adjon be szolgálati uton kérvényt a m. kir. belügyminister úrhoz czímezve.

1911. IX. 6. 1. Az 1911. évben lett felvéve. 2. Még hozzátétveleg sem tudjuk megmondani.

1883. Megszakításról lévén szó, így az előző szolgálati idő sem a nyugdíjazásául, sem pedig a végkielégítésnél figyelembe véve nem lesz, ezt bizonyára megkérdés nélkül is nagyon jól tudja.

Két jó bajtárs. Szabályzat szerint ezen vezényszóra „Nagy kör!” minden lovas külön-külön végzi azt mindaddig, míg „Egyenest!” nem lesz vezényelve. A gyakorlatban a pótlóvak idomításánál vagy a lovaglás tanításánál szokásosak még a következő vezényszavak is: „Fent nagy kör!” „Lent nagy kör!” „Fent és lent nagy kör!” „Körülöttem nagy kör!” a mikor is a lovasok egy vagy két körben egymásután — tehát nem külön-külön — lovagolnak.

Jó bajtársak. A cs. és kir. 3. huszárezred 1904 évben ment Aradról Galicziába.

Gyimesi vadvirág. Ha szándékosság forog fenn úgy vagyon rongálás, ellenben az illető csak kártérítéssel tartozik. A bíróság — mérlegelve a körülményeket, — hogy minek fogja minősíteni, erre természetesen feleletet adni nem tudunk.

IX. 1 és Érdeklődő. Sorsjegyeik nem nyertek.

Gy. S. Esztelenek. Szolgálati ideje csak 1909. évtől számít s így esetleges végkielégítését az ezen időtől eltöltött tényleges szolgálati idő után fogja kapni.

Fiatall csendőr. Nem, hanem csak a szolgálati kötelezettség 10-dik éve után.

P. T. Zenta. Viselésük nincs megengedve.

1911. Épen úgy tartozik fizetni, mint minden más polgári egyén.

1878. 1. Ha betegséget a szolgálattal és abból kifolyólag kapta, igen. 2. Attól függ, hogy mennyi szolgálati ideje és pót-dija van, miután ezen adatokat nem tudjuk, pontos feleletet sem adhatunk.

Tőrekvő dunamenti. 1. Forduljon a legközelebbi polgári iskolai igazgatóságához. 2. Az illető paraucsnokságtól függ.

Sz. J. Értesülésünk szerint nem. Bérmanevét sem használhatja.

480. A vonatkozó rendeletek a következők: 1898. évi 5949/eln.; 1902. évi 73535/16 és 1909. évi 41997/16. számok. A laktanya-szabályokban ezeket feltalálhatja.

56. Nincs. A többire nézve feleletet nem adhatunk, ha magára nézve sérelmet lát, úgy tegyen erről jelentést.

S. Levélben feleltünk. A „Magyar Közigazgatás” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest IV. Ferencziek tere 7.

V. I. Őrmester. Egy rendbeli ruhára van igénye. Nem ártana, ha olvasgatná az illető utasítást is.

T. K. Őrmester. Öntől szerényebb hangú levelet vártunk volna. Üres törzsőrmesteri hely nincs, mert ezek létszámába jelenleg th.-ek is be vannak számítva. A mi levelének többi részét illeti azok vagy nem felelnek meg a valóságnak, vagy pedig azokon nem segíthetünk, mert ha valakinek valami nem tetszik, abból nem következik még, hogy az nem jó. Tanácsunk, hogy kár olyannak fessegetni, a ki nem ismeri a viszonyokat és maga is rövidesen szeretne a kikötőbe bevezetni.

M. I. J. Forduljon szolgálati uton kérvénnyel valamelyik m. kir. postaigazgatóságához. A fizetésre nézve bármely postahivatalnál felvilágosítást nyerhet. 2. Anyakönyvi adatok nélkül megmondani nem tudjuk, valószínűleg csak január végén.

Mártonvásári őrs. Nem kötelesek, mert mint katona egyének személyük után nem fizetnek adót.

Érdeklődő. Nem feltétlenül szükséges, de azért előrelátásból helyesebb ha ilyenkor is beszerzik.

Óreg csendőr. Az összes ügyiratok a m. kir. belügyminister úrnál vannak, így annak elintézéséig legyen türelemmel, mert az ilyen fontos és nagyhorizerejű dolgot nem lehet csak úgy márhólnapra megcsinálni.

M. J. Cz. Őrsvezető Nagyszentmihály. Nézetünk szerint a laktanyatulajdonos.

Schwáb József műorás és ékszerész
Szabadka, Fő-tér. ::

A m. kir. csendőrség szives figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ékszeri akar vásárolni, úgy késpen mint részletre, forduljon olyan czéghöz, amely rövid 1—2 év alatt kizárólag csak a csendőrségtől 120 elismerő levélben részesült, ezen elismerést csak azért értük el, mivel a saját készlet szabályzott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 percet különbözhet. Kérem sziveskedjenek mintákat kérni. A mintáknak ára 8 koronától feljebb. 40

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " ::

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Örsök felállítása.

A m. kir. III. számú csendőrkerület budapesti szárnyának területén Tápisápon, Pesthidegkúton és Klotildnyaralótelepen, továbbá az egri szárny területén Egercsehi közsébnánya-telepen 5—5 fővel felállítva volt állandó különítmények 1911 szeptember 1-ével, illetve 1911 augusztus 26-ával örsökké alakítottak át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Zsigmond Zsigmond I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság érdekében kifejtett eredményes tevékenysége és alárendeltjeinek helyes neveléseért.

Dolák Márton IV. számú csendőrkerületbeli járásörmester, 17 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt, 11 éven át a közbiztonsági szolgálat, azután pedig hat éven át mint segédoktató, az oktatás és nevelés terén kiváló buzgalommal és lelkiismeretes pontossággal kifejtett igen eredményes tevékenységéért.

Miski Zsigmond és Istók Mihály IV. számú csendőrkerületbeli járásörmesterek, 27 rendbeli betöréses-lopás tetteinek és orgazdájának 10 napon át vezetett fázasztó és leleményes nyomozás során történt kiderítése, a tettesek elfogása és a bűnjelök megszerzése körül kifejtett buzgó tevékenységükért.

Tóth György, Bongár János, Hidegh József V. számú csendőrkerületbeli járásörmesterek és Csöllo András örmester, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat terén kiváló szorgalommal teljesített eredményes tevékenységükért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Turcsányi Bertalan cz. örsvezető, mert a folyó évi márczius hó 28-án Nyirbátorban dühöngött tűzvész alkalmával, Nagy István ottani lakos égő istállójából Batori Sándor nyirbátori lakost, továbbá károsnak bekötvé volt öt darab lovát, saját élete veszélyeztetésével kimentette.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Imre János cz. örsvezető, Durgó János, Kálmán Gábor, Tuboly János, Szentpéteri Vendel, Kéri Pál, Lovas Gyula, Németh István XIII., Kneisz Rafael, Szabó-Pösztor Mihály, Csécs János, Gróf József, Kovács József II., Ács János és Kuszás József csendőrök, az 1910. év őszén uralgott kolera-járvány alkalmával a vész elhurocolásának és terjedésének megakadályozása végett

tett hatósági intézkedéseknek lelkiismeretes pontossággal, saját életük veszélyeztetésével történt keresztülviteléért s fáradságot nem ismerő igen fontos szolgálataikért.

Cziglár Máttyás cz. örsvezető és Bor József csendőr, egy rablógyilkos rabszökevénynek saját megfigyelésük és felfedezésük alapján történt gyors és elszánt üldözése és elfogásáért.

Vas János, Horváth Pál V. és Spanu Miklós csendőr cz. örsvezetők, Kernya István, Varga János III., Tendli István, Varga Ferencz V., Hegedüs János, Kánya Antal, Szabó György, Szalai György, Bendes István, Huszár István, Szilágyi József, Bakarecz József és Zóka János csendőrök;

Nudli János, Sipőcz Ferencz, Juhász János csendőr cz. örsvezetők, Lázár Ede, Németh István, Tóth Lajos, Kovács József András, Barki Ferencz és Mikovics József csendőrök, az 1910. év őszén uralgott kolera-járvány alkalmával, hosszabb időn át teljesített kiválóan fontos, lelkiismeretes és pontos szolgálataikért.

Előléptettek:

1911 szeptember 1-ével:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Kondor Lajos, Csapó János, Hatvani János, Witawesky Kristóf, Piller Antal, Bedő János II., Zsiborács István, Viszhoftér András, Zsédény Mihály és Tavasz Imre örsvezetők, *örsvezető cz. örmesterekké*; továbbá

Pölköskai József, Zsoldos Bálint, Pandur Sándor, Horváth Károly III., Németh István III., Horváth Bertalan, Sebők Lajos, Kátai István, Bera István, Gyurác István, Hegedüs György II. és Gócze József I.;

ugyanazon nappal:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Tatár Mihály, Szabó József V., Kálmán Bálint, Ambrus Ágoston, Gergely József és Sipos József cz. örsvezetők, *örsvezetőkké*; továbbá

az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában: Török István csendőr;

1911 augusztus 1-ével:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Gergely Gyula,

1911 augusztus 14-ével:

Boldizsár János és

1911 augusztus 17-ével:

Köcs Mihály csendőrök, *csendőrz. örsvezetőkké*.

Katonai szolgálati jel:

A I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel előléptatott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Zejk János cz. örmester, 1911 szeptember 11-én;

a II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel előléptatott:

Péter Sándor cz. őrmester, 1911 szeptember 15-én;
a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Tóth József III. cz. őrmester, 1911 szeptember 9-én,
Horváth János II. cz. őrsvezető, 1911 szeptember 19-én
és Kossa Géza cz. őrmester, 1911 szeptember 30-án.

Pénzbeli megjutalmazások.

A m. kir. belügyminiszter úr az 1911. évi 91,526/V—b. számú rendeletével, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kiváló tevékenységükért, a VII. számú csendőrkerület állományába tartozó Ferencz Dénés cz. őrsvezetőnek 80 és Mátyás Pál csendőrnek 30 korona pénzzutalmat adományozott.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Sági János cz. őrmester és Szedlák István cz. őrsvezető 3—3 darab 10—10 koronás aranyból álló lovaglasi jutalomdíjban részesítettek.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Partin Mihály cz. őrmester, Sipos Annával, 1911 augusztus 15-én, Püskereczon.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Vigh Mihály cz. őrmester, Krinyán Ilonával, 1911 augusztus 6-án, Nagytapolján.

Simó József cz. őrsvezető, Bul Juliannával, 1911 augusztus 13-án, Szekelykereszturon.

Veres Dávid csendőr cz. őrsvezető, Sajnoczki Veronikával, 1911 augusztus 20-án, Csanádpalotán.

Teleki József csendőr cz. őrsvezető, Peőcz Máriával, 1911 augusztus 21-én, Sztancsafalván.

Bauer Ádám csendőr cz. őrsvezető, Schummer Franziskával, 1911 augusztus 27-én, Németszernyán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Lugosán Simon cz. őrmester, Majoros Paulával, 1911 augusztus 5-én, Császártöltésen.

Munkácsi Gábor csendőr cz. őrsvezető, Tamaskó Veronikával, 1911 augusztus 1-én, Nagycsécsen.

Pakulár János cz. őrmester, Eichner Gizellával, 1911 július 25-én, Vadnán.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Szlatki Erazmus cz. őrmester, Pintér Paulinával, 1911 augusztus 22-én, Pozsonyban.

Huszka József csendőr cz. őrsvezető, Imrovics Máriával, 1911 augusztus 6-án, Ábelfalván.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Horváth András I. cz. őrmester, Vrána Annával, 1911 augusztus 22-én, Nagybjomban.

Böröczk József cz. őrmester, Iván Annával, 1911 augusztus 24-én, Herczegfalván.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Bíró Sándor cz. őrmester, Bartha Ágnessel, 1911 aug. 20-án, Lembényben.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Tomsi György csendőr cz. őrsvezető, Pászka Ilonával, 1911 augusztus 11-én, Ozsdolán.

Paraj Ágoston cz. őrmester, Házi Eszterrel, 1911 aug. 3-án, Okányban.

PÁLYAZATOK.

Egy irtóki állás a marczali kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1911 okt. 4-ig.

Egy irtóki állás a körmöczbányai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Törvényszertő lakpénz. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az aranyosmaróti királyi törvényszék elnökéhez 1911 évi okt. hó 2-ig.

3-szori bekenésre meg- szabadul kelle- metlen láb-, kéz- és hónaljzizadásától a Riesz-féle kenőcs használatával. 1.20 fillér beküldése ellenében bérmentve, utánvéttel 1.75 fillérért szállítja Riesz A. gyógyszerész Szent János gyógyszerháza, Budapest, Széna-tér 1. (Azelőtt Kiskunhalas.) Értéktelen utánzatoktól óvakodjék. — Postai szétküldés naponként. — Gyógyszerkülönlegességek nagy raktára.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Jegyzék a kitiltott őrsfőzönőkről bekötve
= raktárunkon kapható. =